

**Авторська творча майстерня
вчителів трудового навчання
Освітній вектор вчителя трудового
навчання**

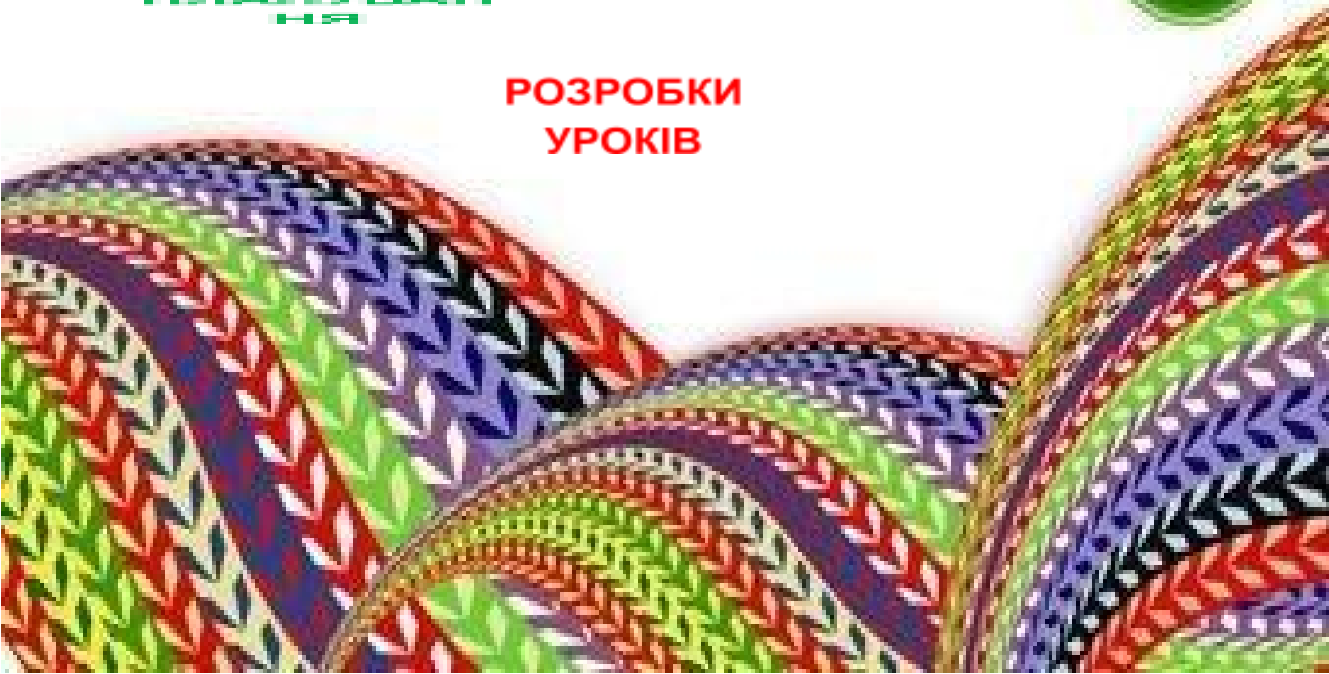

Трудове навчання *(для дівчат)*

7 клас

КАЛЕНДАР
НО-
ТЕМАТИЧН
І
ПЛАНУВАН
НЯ

**РОЗРОБКИ
УРОКІВ**

Авторська творча майстерня вчителів трудового навчання

Освітній вектор вчителя трудового навчання

Трудове навчання(для дівчат)

7 клас

Інваріативний модуль

Плани-конспекти уроків

Посібник складено відповідно до нової навчальної програми з курсу «Трудове навчання» для 7 класу. Видання містить розробки уроків, які дають можливість розвивати основні життєві компетенції учнів.

До посібника додається електронний диск, який містить шаблони конспектів уроків, презентації та додаткові матеріали для учнів. Кожен з цих компонентів можна редагувати і роздруковувати.

Рівне 2016

Календарно-тематичне планування			
К-т ь год	Тема	Практична робота	Дата
Розділ 1. Основи матеріалознавства			
1	Матеріали природного (тваринного) походження, їх властивості.	Розпізнавання видів натуральних матеріалів. Дослідження властивостей волокон тваринного походження.	
Розділ 2. В'язання виробів гачком			
1	В'язання гачком як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Короткі історичні відомості. Види виробів Інструменти та матеріали для в'язання. Будова гачка. Вибір гачків і пряжі.	Розпізнавання виробів, в'язаних гачком. Добір гачків і ниток для роботи. Розпізнавання видів візерунків, в'язаних гачком.	
1	Процес виготовлення виробу, в'язаного гачком. Прийоми роботи гачком. Основні елементи в'язання.	Виконання основних елементів в'язання гачком. Виготовлення аплікації із в'язаного ланцюжка.	
1	В'язання гачком таких елементів: півстовпчик, стовпчик, стовпчик із	Виконання основних елементів в'язання гачком.	

	накидом, їх умовне позначення на схемах для в'язання.	Читання схем для в'язання гачком	
1	Вибір виробу та пряжі для його виготовлення, схеми для в'язання, вибір інструментів	Ознайомлення з журналами, схемами. Вибір виробу для в'язання. Підбір схеми для в'язання, матеріалів та інструментів.	
1	Технологія виконання в'язаного полотна гачком по спіралі	Вивчення способів в'язання гачком по спіралі шляхом опрацювання інструкційних карт і роботи з підручником. В'язання прихватки по спіралі.	
1	Технологія виконання в'язаного полотна по колу	В'язання виробу гачком по колу	
1	Пряме в'язання гачком. Розрахунок петель у в'язанні гачком. В'язання за схемою.	В'язання прямого зразка за схемою	
1	Розширення і звуження в'язаного полотна. Мотиви, зв'язані гачком. В'язання квадрата.	В'язання квадратів гачком	
1	В'язання мотивів по колу і спіралі	В'язання по колу і спіралі. Виготовлення підставки під гаряче.	
1	В'язання квітів. Способи з'єднання деталей виробу між собою	В'язання квіточки гачком	

1	Оздоблення в'язаних виробів. Догляд за в'язаними виробами	Вибір виду оздоблення. Виконання елементів оздоблення гачком.	
Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування			
1	Швейна машина. Робота на швейній машині	Ознайомлення з будовою швейної машини. Вивчення правил безпеки під час шиття на швейній машині. Опанування навиками шиття на швейній машині	
1	Основи проектної діяльності. Методи проектування: метод фокальних об'єктів. Моделі-аналоги	Аналіз моделей-аналогів. Опис виробу. Визначення вимог до виробу	
Розділ 4. Технологія побутової діяльності			
1	Основи технології малярних робіт. Малярні роботи. Матеріали та інструменти	Розробка технологічної послідовності малярних робіт у шкільному кабінеті	
1	Маркування споживчих товарів Призначення етикетки на товарах. Екологічні символи. Стандарти якості й безпеки. Склад продуктів. Індекс «Е» та його призначення. Спеціальні символи та їх значення. Штрих-код та його закодований зміст	Читання маркування на споживчих товарах. Розробка етикетки для власного виробу	

Урок 1.

Тема. Матеріали натурального (тваринного) походження, їхні властивості. Правила внутрішнього розпорядку в навчальній майстерні. Правила безпечної роботи.

Мета. Навчальна: створити умови для систематизації та доповнення знань учнів про волокна натурального походження, їхні властивості, навчити розпізнавати тканини із волокон тваринного походження.

Розвивальна: сприяти розвитку творчого мислення, вмінню систематизувати та узагальнювати інформацію.

Виховна: сприяти формуванню вміння учнів працювати у команді; привчати до необхідності дотримання правил внутрішнього розпорядку та безпечної роботи.

Операційні цілі (завдання для учнів):

- Вибрати одну із запропонованих ролей, познайомитися із завданнями своєї ролі;
- Вивчити список ресурсів, дослідити його. Скласти план пошуку інформації;
- Об'єднатися за інтересами. Із загального матеріалу вибрати найбільш цікавий, оформити у вигляді презентації, повідомлення, буклету, таблиці, плаката тощо;

- Обговорити результати роботи, провести захист проекту.

Після закінчення уроку учень

Знає: властивості матеріалів натурального (тваринного походження).

Розуміє: необхідність дотримання правил внутрішнього розпорядку та безпечної роботи.

Вміє: розрізняти тканини із волокон тваринного походження.

Може: зробити висновки про властивості волокон.

Методи та техніки: робота з інформаційними джерелами, інтерактивна гра «веб-квест», застосування знань у практичній діяльності.

Наочні посібники, ТЗН та додаткові матеріали: комп'ютер, програмне забезпечення для демонстрації відео та слайд-шоу, мультимедійний проектор, екран, підручник, правила безпечної праці.

Форма проведення: веб-квест.

ХІД КВЕСТУ

I. Організаційний момент

Привітання, емоційне налаштування до уроку.

II. Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності

- Що ви знаєте про натуральні волокна?
- Для чого необхідно вміти визначати склад волокна?
- Чому необхідно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та безпечної праці в майстерні?

III. Вивчення теоретичного матеріалу. Повідомлення теми, мети, завдань уроку

Веб-квест проводиться у кілька етапів:

Перший етап

- Підготовка, розподіл ролей (Історик, Науковець, Технолог, Практик, ІТ-фахівець);
- Складання плану пошуку інформації;
- Дослідження інформаційних ресурсів;
- Визначення способів представлення результатів: фоторепортаж, відеоролик, плакат із висловом.

Другий етап – реалізація квесту

- Запитання – відповіді;
- Оформлення результатів.

Третій етап – представлення веб-квесту.

Четвертий етап – рефлексія та оцінювання:

- Обмін враженнями;
- Само- та взаємооцінювання роботи;
- Нагородження переможців.

Учитель пропонує учням ознайомитися із правилами веб-квесту та обрати ролі за бажанням.

Роль «Історик»

Завдання: за допомогою підручника та інтернет-ресурсів підготувати презентацію чи буклет, у якому розкрити питання :

- ✓ Легенди, пов'язані із волокнами;
- ✓ Перші згадки про використання волокон тваринного походження.

Роль «Науковець»

Завдання: за допомогою підручника та інтернет-ресурсів підготувати презентацію чи буклет, у якому розкрити питання :

- ✓ Види тваринних волокон;
- ✓ Будова та спосіб отримання волокон;
- ✓ Прогнози на майбутній розвиток текстильної промисловості.

Роль «Технолог»

Завдання: дослідити зразки тканин та зробити висновки про властивості волокон тваринного походження, розкрити такі питання:

- ✓ Фізико-механічні властивості тканин;
- ✓ Гігієнічні властивості тканин;
- ✓ Технологічні властивості тканин;
- ✓ Горіння волокна.

Роль «Практик»

Завдання: використовуючи знання, творчі та практичні уміння та навички

- ✓ Зробити колекцію матеріалів тваринного походження;
- ✓ Розробити рекомендації по догляду за виробами з шовку та шерсті.

Роль «ІТ-фахівець»

Завдання: допомогти учасникам веб-квесту оформити матеріали, створити блог, надати технічну підтримку.

IV. Закріплення теоретичного матеріалу

Учні представляють результати своєї роботи

V. Підбиття підсумків. Оцінювання учнів

Дякую всім за пророблену роботу. Отримані сьогодні знання та вміння знадобляться вам у подальшій роботі та в побуті.

V. Домашнє завдання. Придумати та намалювати знаки безпеки при роботі у майстерні.

Урок 2.

Тема. В'язання гачком як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Короткі історичні відомості. Асортимент виробів, в'язаних гачком. Матеріали й інструменти для в'язання. Вибір гачків і пряжі (ниток). Правила безпечної роботи, санітарно-гігієнічні вимоги під час в'язання.

Мета. Навчальна: Сприяти формуванню уявлень учнів про історію виникнення та розвитку в'язання; формуванню зацікавлення учнів в'язанням різних речей гачком; оволодіння вміннями добирати номер гачка відповідно до обраних ниток.

Розвивальна: сприяти розвитку творчого мислення; вчити вирішувати проблеми.

Виховна: сприяти вихованню акуратності та дотримання правил безпеки праці під час роботи.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

- **Знає:** цікаві факти з історії виникнення та розвитку в'язання; асортимент виробів, в'язаних гачком.
- **Розуміє:** необхідність дотримання правил безпечної праці при поводженні з гачком.
- **Вміє:** розрізняти в'язані гачком вироби серед інших, добирати номер гачка відповідно до обраних ниток.

- **Може:** вибирати гачки і пряжу для в'язання.

Методи та техніки: пояснення, ілюстрація, робота з підручником, гра «Знайди пару», рефлексія.

Інструменти та матеріали: нитки для в'язання, гачки різних розмірів.

Наочні посібники, ТЗН та додаткові матеріали: комп'ютер та мультимедійний проектор, презентація за матеріалами заняття (у програмі Power Point), підручник, сигнальні картки-смайли, зразки виробів, в'язаних гачком.

Тип уроку: комбінований.

Форма проведення: урок-подорож.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутності та готовності учнів.

Створення позитивного емоційного настрою.

Учитель. Сьогодні ми з вами попрямуємо у подорож до нових знань (*слайд 1*). Хочу, щоб ви взяли в дорогу гарний настрій, та не забули прихопити з собою попередні знання та вміння. (*слайд 2*).

По дорозі вам будуть траплятися зупинки (*слайд 3*), на яких ви маєте залишити сонячних чоловічків-смайликів, які будуть передавати ваші емоції (*учням роздають картки з надрукованими смайлами*). Та перш ніж вирушити у похід, давайте спробуємо замовити у синоптиків гарну погоду, створити промені сонця, що вони освітили нам дорогу у подорожі (*слайд 4*).

(Вчитель пропонує учням назвати поняття, які допомагають у навчанні і роботі)

II. Мотивація навчальної діяльності.

Отож, давайте пригадаємо перед дорогою, які вироби ми вже виготовляли на уроках, і чи хочете ви навчитися новому виду рукоділля? Адже те, чого ви навчитесь протягом занять, допоможе вам створювати нові оригінальні вироби власними руками. Це принесе нові емоції, допоможе зекономити бюджет та сприятиме розвитку творчості *(слайд 5)*.

Повідомлення теми, мети , завдань уроку.

Сьогодні ми маємо вирішити не одне завдання *(слайд 6)*.

- Дізнатися цікаві факти з історії виникнення та розвитку в'язання;
- Уміти розрізняти в'язані гачком вироби серед інших;
- Добирати номер гачка відповідно до обраних ниток;
- Вивчити правила безпечної праці при поводженні з гачком.

III. Вивчення нового матеріалу.

В'язання гачком – вид рукоділля, відомий у всьому світі. Завдяки різноманітності ниток та узорів можна створити неповторні елементи одягу, речі для інтер'єру, іграшки, аксесуари тощо *(слайд 7)*.

(Вчитель демонструє вироби, в'язані гачком) (слайд 8).

Хто і коли придумав перші сплетені петельки? Давайте зробимо зупинку, та дізнаємось.

Зупинка 1 - «Історична» (слайди 9-14).

Дуже складно точно встановити історію в'язання, тому що нитки і трикотаж зберегти важко. Деякі свідчення цього мистецтва дійшли до нас у вигляді зображень.

Існують різні припущення щодо появи найперших виробів з вовни, але вони не мають документальних підтверджень. Одне з них показує Пенелопу з поеми Гомера «Одіссеї», як в'язальницю, що плете килим та щоночі розпускає його.

Про в'язання розповідають легенди Стародавньої Греції:

Афіна-Паллада була однією з поважних богинь. Вона давала людям мудрість і знання, вчила їх мистецтвам та ремеслам. Дівчата Стародавньої Греції поважали Афіну за те, що вона вчила їх рукоділлю.

Серед майстринь, що ткали прозорі як повітря полотна, славилась Арахна, дочка фарбувальника тканин. Загордилася Арахна своїм мистецтвом та вирішила викликати на змагання саму богиню Афіну.

Під виглядом сивої, згорбленої бабусі стала перед Арахною богиня і звернулася до гордячки: «Неможна бути вище богів, намагайся бути кращою серед рівних.» Та не послухала Арахна мудрої поради старенької. Зіткала вона полотно, таке ж гарне, як у богині. Розгнівалася Афіна, розірвала роботу дівчини та вдарила її човником. Нещасна Арахна не перенесла такої ганьби, та й наклала на себе руки. Та Афіна змилювалася над дівчиною і врятувала гордячку. І з тих пір Павук Арахна вічно тче свою павутину.

Є гіпотеза про в'язаний одяг Ісуса Христа. Саме процес в'язання показано на полотні майстра Бертрама «Діва Марія з в'язанням».

Крім великої кількості збережених церковних знахідок, найпершими в'язаними предметами одягу були шапки (з поваленої вовни), панчохи і

деталі рукавів. Перша в'язана повстяна шапка, була виконана в XIII ст. в Ковентрі, Англія, і варіант цієї шапки продовжували в'язати в XIX ст. для солдатів, що воювали в Кримській війні.

Самим екстраординарним примірником в'язаного одягу XVIII ст., безумовно, є голландська спідниця з білої вовни, що зберігається в лондонському Музеї Вікторії та Альберта, яка виконана дамаським в'язанням. Спідниця, окружністю в 3,2 м, довжиною в 0,8 м, повністю покрита орнаментами з тварин і птахів.

А що нам відомо про в'язання в Україні?

Археологи зробили аналіз традиційного одягу українців і прийшли до висновку, що при виготовленні одягу були використані дві основні техніки – в'язання та плетіння.

Першими знайденими плетеними виробами були мережі та огорожі. Так само були знайдені знаряддя праці – голки і спиці. Перші знаряддя праці виготовляли з кістки і дерева. З часом техніка плетіння змінюється. Плетіння починають використовувати у виготовленні одягу.

Археологи знайшли перші мідні гачки для в'язання, датовані VII-VI ст. до н.е. У цей час самими популярними матеріалами для в'язання були льон, коноплі та шерсть. В'язані речі стають предметом торгівлі, їх продають грецьким колоніям, купцям з Індії та Персії.

У XV-XVI століттях в'язання досить активно поширюється по Європі і перетворюється в домашню роботу й у прибуткову галузь: в'яжуть панчохи, шкарпетки, рукавички, каптури, кофти, капелюшки. Відкривалися цілі в'язальні цехи. У 1589 році помічник парафіяльного священика з Вулбриджа Вільям Лі винайшов в'язальний верстат. Але чим більше випускалося виробів масового машинного виробництва, тим більш коштовними ставали вироби, виготовлені вручну, а особливо ті,

що зв'язані гачком, адже такі вироби неможливо було повторити на машині.

І дотепер немає в'язальних машин, які б могли відтворити полотно, схоже на зв'язане гачком.

А тепер ми рушаємо далі. **На нас чекає зупинка 2 – «Навчальна»** (слайд 15).

- Які ж бувають гачки та з яких матеріалів їх виготовляють?
- Які матеріали застосовують для в'язання гачком?
- Як правильно підібрати гачок та нитки?

(учнів поділяють на 2 групи)

(слайд 16)

На ваших столах лежать підручники, відкрийте їх, та знайдіть відповіді на питання:

1 група(слайд 17):

- Які матеріали використовують під час в'язання гачком?
- Від чого залежить добір ниток?
- Яка послідовність добору інструментів і матеріалів?

2 група(слайд 18):

- Як підібрати гачок до певної нитки? Від чого залежить такий підбір?
- Як повинен гачок захоплювати нитку?
- На що потрібно звертати увагу, купуючи гачок?

Товстими нитками в'яжуть : шапки, шарфи, шкарпетки, пледи, диванні подушки, верхній одяг.

Тонкими нитками в'яжуть: занавіски, комірці, серветки, аксесуари.

Отже, послідовність добору інструментів і матеріалів для в'язання така: спочатку добирають нитки залежно від призначення виробу і виду узору, а потім добирають гачок відповідно до товщини нитки.

(Після закінчення роботи в групах, кожен представник звітує перед класом і результати роботи перевіряються за відповідними слайдами на яких зображення з'являються поступово).

(слайди 19-26)

Напевне, ви вже втомилися в дорозі. Пропоную провести хвилину активного відпочинку

(слайд 27) (фізкультхвилинка).

Кожний рух по дорозі має свої правила. Давайте і ми розглянемо правила, яких необхідно дотримуватись у роботі із гачком *(слайд 28)*

- Під час в'язання сидіти прямо, не сутулячись, спиною опиратися на спинку стільця.***
- Лікті опустити і злегка притиснути до тулуба.***
- Гачок із в'язанням слід тримати на відстані 30-40 см від очей.***
- Світло має падати на роботу з лівого боку або прямо.***
- Гачком працювати обережно, не розмахувати ним у повітрі і не підносити близько до обличчя.***
- Клубок повинен знаходитись з лівого боку в коробці чи підставці.***

- *Передавати гачок ручкою вперед, тримаючи за гострий кінець.*
- *Після закінчення роботи захвати гачок у спеціальну коробку або ввіткнути в клубок, щоб гострий кінець був повністю захищений.*
- *Не носити гачок в поліетиленовому пакеті.*

IV. Закріплення нового матеріалу

Відпочивши, ми знову можемо вирушати в дорогу. *Нас чекає зупинка 3 – «Практична».* Але спочатку перевіримо, чи усі можуть дійти до цієї зупинки. Як настрій?

(учням пропонують наклеїти смайлики, які виражають враження від почутого та емоції від сприйняття матеріалу)

Пропоную вам пограти у гру «Знайди пару» (слайд 29).

V. Практична робота. Розпізнавання виробів, в'язаних гачком. Добір гачків і ниток для роботи. Розпізнавання видів візерунків, в'язаних гачком (слайд 30).

Робота в групах. Кожній групі пропонують зразки в'язаних виробів, набір ниток і гачків.

Завдання полягає в тому, щоб відібрати вироби, в'язані гачком та запропонувати нитку та гачок для в'язання такого виробу.

VI. Підбиття підсумків уроку

Нарешті наша подорож наближається до фінішу. В дорозі ви отримали багато корисної інформації та емоцій. Пропоную підрахувати позитивні і негативні смайли.

Домашнє завдання

Вивчити правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги під час в'язання гачком.

Зробити колекцію зразків пряжі для в'язання гачком, оформити і вказати поряд із ниткою потрібний номер гачка.

Урок 3.

Тема. Процес виготовлення виробу, в'язаного гачком. Основні прийоми в'язання гачком: початкова петля, повітряна петля, ланцюжок з повітряних петель. Вправи на виконання базових елементів в'язання.

Мета. Навчальна: сприяти запам'ятовуванню технології виконання основних прийомів в'язання гачком; засвоєнню прийомів виконання початкової петлі, повітряної петлі, ланцюжка.

Розвивальна: сприяти розвитку сенсорної та рухової сфери учнів (розвитку окоміру та оволодінню моторикою).

Виховна: сприяти формуванню усвідомленого дотримання правил безпечної роботи, акуратності і точності виконання елементів в'язання гачком, взаємоповаги в ході оцінювання якості виконання практичних завдань.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

- **Знає:** основні прийоми в'язання гачком.
- **Розуміє:** технологію виконання повітряних петель.
- **Вміє:** розрізняти щільні та ажурні візерунки.

- **Може:** виконувати елементи в'язання гачком (повітряна петля, ланцюжок).

Методи та техніки: рефлексія, пояснення, тестування, демонстрація, вправа «Незакінчені речення».

Матеріали, ТЗН і обладнання: нитки (пряжа) для в'язання, гачки, ножиці, цупка тканина, зразки виробів, зв'язаних гачком, зразки в'язання основних елементів (ланцюжок з повітряних петель), відео з демонстрацією прийомів в'язання, інструкційні карти для виконання практичних завдань, мультимедійна презентація.

Тип уроку: формування вмінь і навичок.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутніх. Перевірка готовності учнів та майстерні до уроку.

II. Актуалізація опорних знань та вмінь

На попередньому уроці ми з вами розпочали подорож. Звичайно, потрібно мати фантазію, щоб уявити себе у казковій країні. Але часто творчі люди вміють втілювати фантазії у життя. А талановиті люди можуть перетворити фантазії у шедеври. Давайте і ми спробуємо це зробити, створивши казкове дерево бажань. Тож загадуйте бажання, і розпочнемо! (слайд2)

Учні називають можливі бажання.....

Повідомлення теми і мети уроку

Але перш ніж приступити до роботи, потрібно пройти випробування – тест (слайд 4).

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

Сьогодні на уроці ми почнемо опановувати мистецтво в'язання. Ви дізнаєтесь про технологію виконання базових елементів, без яких неможливо виконати будь-який в'язаний виріб. Навчитесь виконувати повітряні петлі та плести ланцюжок.

Кожний із вас сплете ланцюжок (гілку дерева) та об'єднає його разом з іншими у міцний та могутній стовбур. Чому могутній? Тому що кожна гілка цього дерева буде відповідати за певне бажання. А що потрібно людині, яка хоче створити шедевр(слайд5)?

Учням пропонують обрати фактори та розташувати їх у порядку важливості (талант, фантазія, творчість, бажання, прагнення, праця, старанність, навички, креатив, стиль, обладнання).

IV. Вивчення теоретичного матеріалу

Принцип в'язання гачком полягає у тому, що виготовити суцільне полотно, або окремі мотиви, переплітаючи нитки у вигляді петель. У процесі в'язання можна створити різноманітні візерунки за допомогою чергування основних елементів: повітряних петель та стовпчиків. Залежно від розташування цих елементів і створюються візерунки. Візерунки поділяють на ***ажурні, щільні та філейні*** (слайд 6).

Учитель пропонує розглянути зразки в'язаних виробів і визначити

візерунок.

Та щоб навчитися в'язати візерунки, потрібно вміти користуватися гачком.

- **Як правильно тримати гачок**(слайд7-8)?

Є два способи і кожний обирає той, який зручніший.*(Вчитель демонструє різні варіанти тримання гачка).*

Перша петля – це початок, без неї не розпочнеш в'язання.

- **Як зв'язати першу петлю**(слайд9)?

(демонстрація послідовності виконання першої петлі)

Будь-яке в'язання розпочинають із ланцюжка, утвореного з повітряних петель. Його не враховують до рядів візерунку, а вважають нульовим рядом. Усі петлі ланцюжка повинні бути однаково рівними і не надто щільними(слайд10-13).

Тож давайте пригадаємо правила роботи з гачком та приступимо до роботи.

Проведення фізкультхвилинки *(учні плескають у долоні, якщо правила вірні, або махають руками, якщо ні)* (слайд14).

V. Практична робота «Виконання основних елементів в'язання гачком. Виготовлення аплікації із в'язаного ланцюжка» (слайд15-17).

Учні плетуть ланцюжки та об'єднуються у групи. Кожна група складає свої ланцюжки разом та скручує їх початки, формуючи стовбур дерева. На основу цупкої тканини прикріплюють стовбур та гілки(слайд18).

Під час виконання практичної роботи вчитель проводить поточний інструктаж (за необхідності), перевіряє правильність виконання, звертає увагу на робочу позу, організацію робочого місця та дотримання правил безпечної праці.

VI. Підбиття підсумків

То чи вдалося нам сьогодні створити «шедевр»? Що потрібно для того, щоб робота виглядала закінченою? Впродовж наступних занять ми доповнимо нашу аплікацію і тоді зможемо оцінити її по справжньому. Та все ж дечому ми сьогодні навчилися.

Учитель пропонує закінчити речення(слайд19):

- Отримана сьогодні інформація знадобиться
- Набуті знання я використаю
- Сьогодні я навчилася ...
- Найбільш цікавим було ...

Вправа «Дерево творчості»

Учитель пропонує прикріпити на дерево квіти. Листя, плоди.

Плід – урок пройшов корисно, плідно.

Квітка – досить непоганою.

Зелений листок – нормально, але незрозуміло.

Жовтий листок – урок «чахлий», нічого не вдалося.

Домашнє завдання

Опрацювати матеріал підручника

Знайти різні зразки аплікацій гачком у додаткових інформаційних джерелах та визначити вид візерунку

(<http://crochet-story.ru/vyazhem-kryuchkom/applikatsiya-kryuchkom>)

Урок 4.

Тема. Основні прийоми в'язання гачком: півстовпчик, стовпчик без накиду. Вправи на виконання базових елементів в'язання.

Мета. ***Навчальна:*** сприяти усвідомленню правил і технології виконання прийомів в'язання гачком; запам'ятовуванню системи умовних позначень базових елементів в'язання; формуванню та розвитку вмінь і навичок у виконанні базових елементів в'язання, читанні схеми в'язання.

Розвивальна: сприяти оволодінню технологією виконання базових елементів в'язання.

Виховна: сприяти формуванню усвідомленого дотримання правил безпечної роботи, акуратності і точності виконання елементів в'язання гачком, взаємоповаги в ході оцінювання якості виконання практичних завдань.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: прийоми в'язання гачком, умовні позначення базових елементів.

Розуміє: технологію виконання базових елементів в'язання гачком.

Вміє: читати схеми в'язання гачком.

Може: виконувати дані елементи в'язання гачком.

Матеріали, ТЗН, обладнання й інструменти: комп'ютер, мультимедійна презентація, нитки (пряжа) для в'язання, гачки, ножиці, зразки виробів, зв'язаних гачком, зразки в'язання основних елементів (півстовпчик, стовпчик без накиду), інструкційні карти для виконання практичних завдань.

Методи та техніки: «Запитальний ряд», гра «Обери зайве», рефлексія.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутніх, створення позитивного настрою.

Учитель. Народна мудрість говорить: «Від настрою, з яким ти вступаєш у день, залежать твої успіхи, тому намагайся кожного дня знайти його позитивний початок». Тому для початку побажайте один одному успіху (*учням пропонують закінчити речення одним словом «Я бажаю тобі...»*).

II. Актуалізація опорних знань та вмінь

Рефлексія (техніка «Запитальний ряд»)

- Над чим ми працювали з вами на попередньому уроці?
- Чи вистачить отриманих вами знань для виготовлення в'язаних виробів?

- Чому варто навчитися в'язати гачком?

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

В'язання – це те саме хобі, яке дає жінці можливість втілити всі свої креативні ідеї за допомогою почуття стилю і уяви. Так, в'язані своїми руками речі є ексклюзивними, модними і насиченими приємною енергетикою. Але, це далеко не вся користь, яку здатне подарувати нам це заняття.

Чим корисне в'язання (слайд 2)?

Унікальність гардеробу

Якщо ти обожнюєш виділятися з натовпу і являєшся завзятою цінителькою ексклюзивних речей і оригінального дизайну, тоді тобі обов'язково необхідно додати в'язання в список своїх хобі. Створюючи креативні узори і моделі, розробляючи власні схеми, ти зможеш своїми руками створювати унікальні речі, які будуть існувати в світі всього в одному екземплярі.

Цікавий подарунок

Також за допомогою в'язання легко можна вирішити проблемну тему подарунків. Адже, тепер не потрібно витрачати дорогоцінний час на походи по бутіках. Подарунок легко можна створити власними руками.

Релакс

Багато жінок, які довго займаються в'язанням, вже помітили, що під час цього процесу всі похмурі і сумні думки йдуть на другий план, а натомість приходять приємні фантазії та мрії. Таким чином, зникає

внутрішній дискомфорт, напруженість, депресія. Секрет полягає в тому, що кожне одноманітне і монотонне заняття, яке виконується протягом довгого проміжку часу, чудово заспокоює нервову систему людини, нормалізує серцевий ритм, дихання і його емоційний стан.

Схуднення

Нещодавно вчені також з'ясували, що в'язання володіє і ще одною унікальною властивістю. Виявляється, від нього худнуть! Секрет у тому, що заняття хенд-мейдом нормалізує гормональний фон людини. Таким чином, ваша фігура крок за кроком буде наближатися до ідеальних пропорцій і стандартів.

Заробіток

Навчившись гарно в'язати, ви отримаєте можливість заробітку на вашому хобі. Можна продавати вироби на ярмарках, виставках чи в Інтернеті.

IV. Вивчення теоретичного матеріалу

Тож сьогодні ви продовжите вдосконалювати ваші вміння, і оволодієте новими прийомами.

Це базові елементи в'язання гачком – півстовпчик, або глуха петля, та стовпчик без накиду.

Послідовність в'язання можна записувати словами, або за допомогою умовних позначень.

Для запису базових елементів в'язання використовують такі позначки (слайд 3):

o Повітряна петля

+ Півстовпчик

● Петля підйому

| Стовпчик без накиду

┘ Півстовпчик з накидом

За допомогою умовних позначок записують схеми узорів. Ними користуватися більш зручно, ніж словесним описом. Залежно від узору схеми мають різний вигляд (слайд 4-12). *(Вчитель демонструє схеми для в'язання мережива, прямого та трикутного в'язання, в'язання по квадрату та колу, в'язання без відриву, стрічкове в'язання, в'язання мотивів та по викрійці).* Для читання схем існують певні правила.

Як читати схеми, що треба знати(слайд 13)? (практичні поради)

Перше. Не знаючи позначень, не можна прочитати схему. Тому позначення потрібно вивчити напам'ять як таблицю множення. Хоча б ті, які є найбільш поширеними.

Друге. Початок, стартова точка в'язання знаходиться в правому нижньому кутку (для найтипівіших візерунків). А для кругових візерунків – в центрі.

Третє. Напрямок в'язання – це і є напрям читання схем. Коли ми беремо в руки книжку, то читаємо її зверху-вниз і зліва-направо. А в в'язанні все навпаки, тобто справа-наліво і знизу-вгору.

Четверте. Коли розшифрований і зв'язаний перший ряд, починаємо читати другий. І тут напрям змінюється, адже читати треба в тому ж

напрямку, як і в'яжеться. А в'яжеться змійкою – вперед назад. Тому другий ряд читаємо зліва-направо. Якби схема була прозора, ми б перевернули її так, як перевернули в'язання, але вона не прозора, і цей поворот можна зробити тільки в голові.

Третій ряд в'яжемо як перший, четвертий за принципом другого і т.д. З круговими візерунками простіше, там читається як в'яжеться – по спіралі.

Власне от і всі поради для починаючих читати схеми. Тут найголовніше, взяти в руки гачок і пров'язати найперший ряд, а потім другий, ну і все стане на свої місця. А ось теоретично навчитися читати схеми в'язання гачком не вийде. Потрібна практика.

V. Практична робота «Виконання основних елементів в'язання гачком. Читання схем для в'язання гачком» (слайд 14).

Учні добирають гачки і нитки та виконують вправи на в'язання півстовпчиків та стовпчиків без накиду. Учитель проводить інструктаж та забезпечує безперервну роботу.

Учитель пропонує використати отримані навички для продовження роботи над аплікацією.

Учні працюють у групах. Один із учнів займається обв'язуванням краю тканини, на якій вони виконували аплікацію(слайд 17). Спосіб обв'язки учні обирають самостійно. Решті учнів вчитель пропонує обрати додаткові матеріали із схемами для в'язання нескладних виробів. Учитель наголошує, що отримані вироби учні можуть використати для оформлення аплікації (слайд 19).

Після завершення роботи учитель оцінює готові вироби, наголошуючи на їх якості.

VI. Підбиття підсумків

Гра «Обери зайве» (слайд 20). Учням пропонується обрати на слайді ті елементи в'язання, з якими вони ще не знайомі.

Учитель підводить підсумки діяльності учнів на уроці та пропонує дати відповіді на питання (рефлексія).

- Чи було вам цікаво на уроці?
- Чи готові ви продовжити вчитися в'язати гачком?
- Які труднощі виникали під час роботи?

Домашнє завдання

Підготувати інструменти та матеріали для в'язання гачком

Підібрати схеми для в'язання елементів аплікації

Урок 5.

Тема. Основні прийоми в'язання гачком: стовпчик з накидом. Вправи на виконання базових елементів в'язання.

Мета. Навчальна: сприяти розширенню уявлення учнів про в'язання гачком; формуванню знань про нові базові елементи в'язання гачком; формуванню вмінь виконувати прийоми в'язання базового елемента — стовпчика з накидом.

Розвивальна: сприяти розвитку естетичного смаку, творчого мислення.

Виховна: сприяти формуванню усвідомленого дотримання правил безпечної роботи, бережливого ставлення до інструментів та матеріалів, взаємодопомоги під час роботи.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: прийоми в'язання гачком, їх умовні позначення.

Розуміє: технологію виконання базових елементів в'язання гачком.

Вміє: виготовляти прості деталі аплікації за схемою.

Може: виготовити композицію із зв'язаних деталей аплікації.

Методи і техніки: вправа «Дерево успіху», спостереження, робота в групах, застосування знань у практичній роботі, інструктаж, рефлексія.

Матеріали, ТЗН і обладнання: комп'ютер, мультимедійна презентація, нитки (пряжа) для в'язання, кольорові олівці, гачки, голки, ножиці, зразки виробів, зв'язаних гачком, зразки в'язання основних елементів (стовпчик з накидом), основа аплікації, інструкційні карти для виконання практичних завдань.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутніх, готовності учнів до уроку.

Створення позитивного настрою.

Учитель. Хочу звернути вашу увагу на вислів, який ви бачите на екрані.
Чи можете ви погодитись із ним (слайд 2)?

Почніть робити те, що потрібно. Потім робіть те, що можливо. І ви раптом виявите, що робите неможливе. –

Св. Франциск Асизський

Чи є у вас настрій продовжити роботу? Давайте створимо сонячний настрій! У кожного на столі є ниточка – маленький сонячний промінчик. Нехай кожний із вас приєднає свою ниточку до основи сонця і скаже, що очікує від уроку (слайд 3). *(Учні протягують свої нитки в шаблон сонечка)*

II. Актуалізація опорних знань

Перш ніж продовжувати навчання, ми спробуємо з'ясувати, чи з'явилися у вас певні успіхи у в'язанні гачком, та як ви оцінюєте свої досягнення. Давайте пригадаємо нашу роботу, яку ми виконували на попередніх уроках (аплікація «Дерево»). Спробуйте уявити на мить себе на цьому дереві ... *(звучить спокійна музика, вчитель роздає листки із зображенням дерева та чоловічками на ньому)*. Залежно від того, як ви засвоїли прийоми в'язання гачком, оберіть та розмалюйте чоловічка на дереві. Нехай чоловічки на верхівках будуть червоного кольору, посередині крони – зелені, а ближче до землі – сині. *(Виконання вправи дає змогу швидко визначити самооцінку учнів та їх емоційний настрій)*.

III. Мотивація навчальної діяльності

Учитель. Сьогодні ми продовжимо опановувати прийоми в'язання

гачком (*повідомлення теми та мети уроку*).

В подальшій роботі нам не обійтися без вміння виконувати різні елементи в'язання.

- Чи може існувати ліс без листя, квітів, тварин, птахів і комах?
- А чи можна зв'язати такі деталі аплікації, вмюючи плести лише повітряні петлі та стовпчики без накиду? (*вчитель пропонує розглянути зразки виробів*)
- Чи бачите ви у цих виробах знайомі елементи в'язання?
- Чи знайшли ви інші, нові елементи?

Тож сьогодні ми навчимося виконувати інші базові елементи в'язання гачком, та спробуємо урізноманітнити вашу аплікацію, доповнивши її в'язаними елементами (листям, квітами, комахами чи тваринками) (*слайд 7*).

IV. Вивчення теоретичного матеріалу

Учитель. Перед вами зображення прийомів виконання стовпчиків із накидом (*слайд 8*).

Послідовність виконання стовпчика з накидом:

- ⊙ Зв'язати ланцюжок, повернути гачок;
- ⊙ Накинути робочу нитку на гачок і ввести його в четверту петлю від гачка;
- ⊙ Підхопити робочу нитку і протягнути через петлю;
- ⊙ Знову підхопити робочу нитку і протягнути через 2 петлі;
- ⊙ Підхопити робочу нитку та протягнути через 2 петлі, що

залишилося.

Учитель звертає увагу на умовне позначення даного елемента та просить учнів записати та вивчити його.

Подібним способом виконують і стовпчик з двома накидами. Різниця полягає лиш у тому, що спочатку потрібно вводити гачок у 5 петлю (лишивши 4 петлі підйому), і робити 2 накиди робочої нитки на гачок. Цей елемент виконується у 3 прийоми. Почергово протягуючи нитку через дві петлі.

V. Практична робота «Вправи на виконання базових елементів в'язання».

Виконання різнорівневих завдань

На ваших столах лежать картки із зображенням різних виробів (квітки, листочки, тваринки, комахи). *Запропонувати учням об'єднатися у групи (залежно від обраного кольору чоловічків на початку уроку). Кожна група обирає інструкції, залежно від складності виробу. Сині – самі прості, зелені – нескладні, червоні – складніші. (На картках можна зробити кольорові мітки складності виробу).*

Перш ніж приступити до роботи, потрібно пригадати правила безпечної роботи, підібрати гачок і нитки, обрати колір нитки і розпочати виготовлення, використовуючи інструкційну картку.

Учні самостійно виконують завдання, учитель проводить поточний інструктаж у разі потреби. За необхідністю учні можуть скористатися відео майстер-класами з виготовлення даних виробів. Після закінчення роботи учні разом із вчителем оцінюють плетені вироби та обирають найкращі. Далі вчитель пропонує учням прикріпити в'язані деталі до

аплікації, надавши їй завершеного виду (*слайд 15*).

VI. Підбиття підсумків уроку.

Учитель пропонує ще раз повернутися до тесту «Дерево успіху». Учні пропонують дати відповідь на запитання, чи змінилося положення їх чоловічка на дереві та пояснити свою відповідь.

Підбиваючи підсумки, пропонує дати відповіді на запитання (рефлексія) (*слайд 16*):

- Чи здійснилися ваші очікування від уроку?
- Чи вдалося вам те, що ви вважали неможливим?
- Чи плідним було заняття?
- Чи задоволені ви результатом своєї роботи?

VII. Домашнє завдання

Підготувати гачок та нитки. Вивчити умовні позначення базових елементів в'язання гачком.

Урок 6.

Тема. Технологія виконання в'язаного полотна гачком по спіралі.

Мета. Навчальна: сприяти розширенню знань учнів про способи в'язання гачком; уявленню про асортимент виробів, зв'язаних по спіралі, і розумінню технології такого способу в'язання; розвитку вмінь в'язати вироби по спіралі; закріпленню навички дотримання правил безпечної роботи.

Розвивальна: сприяти розвитку творчих здібностей учнів, пізнавального інтересу, формуванню самостійності.

Виховна: сприяти вихованню акуратності і точності під час роботи.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: способи в'язання по спіралі.

Розуміє: технологію виготовлення виробу по спіралі

Вміє: в'язати по спіралі.

Може: виконувати нескладний виріб (прихватку) по спіралі.

Методи і техніки: рефлексія, пояснення, головоломка «Склади літери», демонстрація, вправа «Мої враження».

Матеріали, ТЗН і обладнання: комп'ютер, мультимедійна презентація, цупкі нитки (пряжа) для в'язання, гачки, ножиці, зображення та зразки виробів, зв'язаних гачком по спіралі, схеми в'язання, інструкційні карти для виконання практичної роботи.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутніх. Перевірка готовності учнів та майстерні до уроку. Створення позитивного емоційного настрою (слайд 2).

Вчитель демонструє на екрані фразу (слайд 3):

***«Не забороняй собі творити, нехай і іноді виходить
криво, твої безглузді мотиви ніхто не зможе
повторити» М.Цветаєва***

Вчитель наголошує на тому, що творчість притаманна кожній людині, та для цього потрібно її розвивати.

II. Актуалізація опорних знань та вмінь

- Яку форму можуть мати вироби, в'язані гачком?
- Як позначаються елементи в'язання гачком?
- Як можна записати послідовність в'язання гачком?

Вчитель пропонує учням розгадати головоломку «Склади літери» (слайд 4):

Із кошика висипались клубки, та заплуталися всі літери. Склади літери в слова, а слова у речення і ти дізнаєшся, що потрібно враховувати, займаючись рукоділлям.

(Від якості пряжі залежить якість виробу).

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

Побут відіграє важливу роль у житті людини. Прикрасити свій дім, навіть маючи скромний дохід, зовсім не важко. А особливу роль для господині дому відіграє кухня. Тут вона проводить багато часу, тут збирається вся сім'я. Тому кухня має бути комфортною і естетично оформленою.

Отож, якщо у вас є фантазія і смак, ви зможете виготовити для кухні чудові та корисні речі (прихватки) (слайд 5-7).

IV. Вивчення теоретичного матеріалу

Один із найпростіших способів в'язання для початківців – це в'язання по спіралі. В'язання по спіралі виконують без з'єднувальних петель та петель підйому. Таким способом можна в'язати плоскі полотна у формі круга, овалу, квадрату, прямокутника чи багатокутника. Також можна сформувати полотна у вигляді труби. Починають в'язання від центра (кільця або ланцюжка).

Закони плоского кола:

1 закон. Якщо коло в'яжуть ст. б / н (стовпчиками без накиду), то починають в 1-м р. з 6-ти ст. б / н, ділять коло на 6 клинів і додають в кожному ряду-колу по 6 стовпчиків.

2 закон. Якщо коло в'яжуть п / ст. (півстовпчиками), то починають в 1-м р. з 8-ми п / ст., ділять коло на 8 клинів і роблять 8 збільшень в кожному ряду.

3 закон. Якщо коло в'яжуть ст. з / н. (стовпчиками з накидом), то починають в 1-м р. з 12-ти ст. з / н, ділять коло на 12 клинів і роблять по 12 збільшень в кожному ряду.

Збільшення можна виконувати кількома способами:

1 спосіб. Надбавку виконують завжди на останньому стовпчику клина. Будуть виходити симетричні клини з помітною лінією збільшень між ними.

2 спосіб. Надбавку виконують завжди на першому стовпчику клина. Будуть виходити асиметричні клини, які будуть трохи закруглятися вправо, з помітною лінією збільшень між ними.

3 спосіб. Збільшення виконують в кожному клині так, щоб вони розташовувалися не один над іншим, в довільному порядку, тільки дотримуючись законів плоского кола. Виходитиме плоске коло без видимих ліній збільшень.

Який спосіб виконання збільшень вибрати, залежить від вашого бажання і задуманої моделі.

Існує два способи почати в'язати гачком по колу від центру.

Перший спосіб. Цей спосіб використовується тоді, коли на схемі вказано кількість початкових п.п., які потрібно буде зімкнути в коло. Найчастіше це буває, коли в першому ряду потрібно зв'язати більше 6 елементів в'язання.

Отже, спочатку ми набираємо ланцюжок з п.п. з кількістю, зазначеною на схемі, потім сполучним ст.. з'єднуємо першу і останню п.п.

Так, у нас вийшло коло, що складається з п.п. На основі нього по колу в'яжемо необхідні нам елементи в'язання. Закінчуємо в'язання ряду з'єднув. ст., який з'єднує перший і останній елемент.

Другий спосіб. Цей спосіб використовується, коли кількість початкових п.п. не вказано. Найчастіше його використовують при в'язанні іграшок амігурумі. Перевагою такого методу є те, що отвору в середині цього круга не буде, на відміну від першого способу. При в'язанні іграшок це дуже важливо, тому що, якби отвір був, синтепон, яким ви набили б іграшку, виліз назовні.

Спочатку ми в'яжемо початкову петлю, тільки не затягуємо її. Потім пров'язуємо 1 п.п. Далі в'яжемо по колу елементи, зазначені на схемі і

сполучною петлею з'єднуємо перший і останній елемент. Затягуємо початкову петлю, в результаті чого, у нас вийде щільне коло, без отвору усередині.

V. Практична робота «Вивчення способів в'язання гачком по спіралі. В'язання прихватки по спіралі».

Учні самостійно виконують завдання, учитель проводить поточний інструктаж у разі потреби (слайд 8).

Після закінчення роботи учні разом із вчителем оцінюють плетені вироби та обирають найкращі.

Фізкультхвилинка (слайд 9):

Руки вверх та в кулачок,

На потилицю, в бочок.

Раз - наліво, два – направо

І красиво сіли, прямо

Трохи з вами розізнаємось

І до справи знов візьмемось.

VI. Підбиття підсумків

Вправа «Мої враження» (слайд 10). На дошці прикріпити зображення: «кубок», «папка», «корзина». Запропонувати учням на липких папірцях написати відповідь на запитання та приклеїти поряд з відповідним зображенням.

- Чи досягли ви сьогодні мети? (кубок)
- Що з вивченого знадобиться в подальшому?(папка)
- Що було зайвим, нецікавим?(корзина)

Домашнє завдання

Запропонувати виріб, в'язаний по спіралі для оздоблення квартири, підібрати схему.

Урок 7.

Тема. Технологія виконання в'язаного полотна по колу.

Мета. *Навчальна:* сприяти розширенню знань учнів про можливості в'язання гачком; формуванню уявлень про способи та прийоми в'язання виробів по колу, правила виконання збільшень, розвитку вміння в'язати вироби по колу.

Розвивальна: сприяти розвитку уваги, вміння використовувати знання на практиці.

Виховна: сприяти вихованню акуратності і точності під час роботи, посидючості, взаємоповаги в ході оцінювання якості виконання практичних завдань.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: технологію в'язання по колу.

Розуміє: «правило кола».

Вміє: розрізняти способи в'язання, знаходити відповідність між виробом та способом виконання в'язаного полотна.

Може: виготовляти виріб, в'язаний по колу.

Методи і техніки: Вправа «Гора очікувань» , гра « Знайди відповідність», бесіда з поясненням, застосування знань на практиці, інструктаж, «Мозковий штурм», вправа «Гора».

Матеріали, ТЗН і обладнання: комп'ютер, мультимедійна презентація, нитки (пряжа) для в'язання, намистини, гачки, ножиці, зображення та зразки виробів, зв'язаних гачком по колу, схеми в'язання, інструкційні карти для виконання практичної роботи.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутніх , створення позитивного настрою
(слайд 2).

Повідомлення теми та мети уроку.

Вправа «Гора очікувань» (слайд 3). Обдумайте та запишіть на стікерах, що саме ви очікуєте від уроку. По черзі озвучте свої очікування та розташуйте їх біля підніжжя гори.

II. Актуалізація опорних знань та вмінь

Гра « Знайди відповідність» (слайд4). Запропонувати учням знайти відповідність між виробом та видом виконання в'язаного полотна.

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

В'язання гачком - багатогранна техніка, гачком можна зв'язати найрізноманітніші вироби. Великим гачком і товстими нитками можна зв'язати светри і капелюшки, маленьким гачком і тонкими нитками можна виконати витончені вироби, схожі на плетені мережива. В'язанням гачком можна обробити предмети домашнього вжитку і прикрасити одяг. Сьогодні ми познайомимось з в'язанням по колу (демонстрація зображень та зразків виробів).

IV. Вивчення теоретичного матеріалу

В'язання по колу можна використовувати для виготовлення різноманітних виробів, обробки в'язаних і швейних виробів(слайд 5-12). Цей спосіб використовується для виконання головних уборів, кругових шалей, серветок, скатертин. За принципом кола можна зв'язати светри, сорочки з короткими рукавами, сукні. Такі речі є суцільнов'язаними і виконуються, як правило, зверху від горловини.

Полотна, в'язані по колу, можуть бути плоскими або у вигляді труби. Вироби, що мають форму кола, трикутника, квадрата, шестикутника мають спільну рису: їх починають зв'язати з основного кільця від центра (лінії або точки) (слайд13-18).

Після виконання основного кільця в'яжуть кілька повітряних петель, які є петлями повороту (див. таблицю). Потім пров'язують потрібну кількість петель, вводячи гачок в середину основного кільця. Коло закривають

з'єднувальним стовпчиком: ввівши гачок у верхню частину петлі повороту, роблять накид і протягують нитку через петлю. Перед виконанням наступного ряду роблять петлі підйому з відповідної кількості повітряних петель.

Базовий елемент	Додаються до основи з ланцюжка повітряних петель	Пропускаються на початку заснування нового ряду	Вважаються першою петлею нового ряду
Стовпчик без накиду	1	2	1
Півстовпчик з накидом	1	2	2
Стовпчик з накидом	2	3	3
Стовпчик з 2 накидами	3	4	4
Стовпчик з 3 накидами	4	5	5
Стовпчик з 4 накидами	5	6	6

Якщо продовжувати роботу далі, пров'язуючи в кожному колі однакову кількість петель, вийде об'ємна форма у вигляді трубочки. Для отримання

плоского виробу в кожному ряду роблять певну кількість збільшень. Якщо збільшень виконано мало, вийде об'ємна форма у вигляді капелюшка гриба. Цей ефект використовується при в'язанні іграшок. В описі до конкретного виробу вказується кількість збільшень в кожному ряду, зазвичай в колі вони розподіляються рівномірно. При виконанні достатньої кількості збільшень вийде плоска форма. Якщо збільшень буде забагато, форма стане хвилястою.

«Закон кола»

При в'язанні по колу потрібно додавати в кожному колі різну кількість петель в залежності від малюнка. Якщо коло виконується із стовпчиків без накиду, то слід рівномірно додати 6 петель на коло, якщо з напівстовпчиків, то 8 петель, якщо з стовпчиків з накидом, то 12 петель, якщо з стовпчиків з двома накидами, то 16 петель. І далі, при збільшенні числа накидів в стовпчиках додається по 4 петлі на коло при додаванні чергового накиду. Для того щоб додати петлю, потрібно вив'язати два стовпчики з однієї точки, тобто зв'язати два стовпчики з загальною основою. Зв'язавши необхідну кількість рядів для отримання кола потрібного діаметра, в'яжіть без збільшення і зменшення кількості стовпчиків і отримаєте циліндричну поверхню. Це потрібно робити при в'язанні маленьких шапочок, що щільно облягають голову. Для зменшення розміру кола необхідно рівномірно зменшувати число робочих петель. Зменшувати кількість петель можна двома способами.

По-перше, пропускати один стовпчик, залишаючи його непров'язаним. При цьому уважно стежте, щоб петлі не розтягувалися.

По-друге, можна пров'язувати по два стовпчики із загальною вершиною. Також стежте, щоб петлі не розтягувалися. Зменшення петель проводьте рівномірно по всьому полотну.

При виконанні ажурних виробів або виробів зі складними візерунками по колу часто буває, що при замиканні ряду в коло, потрібно перейти на середину дуги з повітряних петель або зміститися на потрібну ділянку візерунка. У таких випадках для переходу в потрібне місце використовуються півпетлі і, пров'язавши потрібне число півпетель, гачок з робочою ниткою виводиться на потрібне місце в полотні (*слайд 19*).

V. Практична робота «В'язання виробу гачком по колу»

«Намисто дружби» (*слайд 22*)

*Запропонувати учням обрати один із трьох кольорів та поділитися на групи, залежно від їх вибору (*слайд 23*).*

1 група (червоні) отримує завдання обв'язати гачком намистини.

2 група (зелені) отримує завдання зв'язати гачком плоскі круги.

3 група (жовті) отримує завдання зв'язати гачком хвилясті круги.

4 група (сині) отримує завдання зв'язати гачком циліндри.

Кожний учасник групи по закінченні своєї роботи має право перейти в іншу групу, або виконати додаткові деталі (трикутні, квадратні) за допомогою інструкційних карт.

Вчитель проводить поточний інструктаж у разі потреби (*слайд 24-25*).

Фізкультхвилинка (*слайд 26*)

Коли деталі намиста будуть готові, учні оцінюють їх та нанизують на нитку, враховуючи поєднання різних кольорів та деталей.

VI. Закріплення нових знань та вмінь

«Мозковий штурм»

- Де можна використати обв'язані намистини?
- Які ще вироби можна зв'язати таким способом?

Учитель організовує обговорення запропонованих ідей.

VII. Підбиття підсумків

Вправа «Гора» (слайд 27). Учитель пропонує по черзі підійти до зображення «гори», знайти свій стікер та у разі збігу очікуваного результату з реальним перенести його на «вершину гори».

Домашнє завдання

Опрацювати теоретичний матеріал, застосувати на практиці отримані знання.

Урок 8.

Тема. Пряме в'язання гачком. Розрахунок петель у в'язанні гачком. В'язання за схемою.

Мета: Навчальна: сприяти запам'ятовуванню основної термінології та системи умовних позначень базових елементів в'язання; розширити уявлення про в'язання гачком; розвитку вмінь читати схеми в'язання й в'язати за ними.

Розвивальна: сприяти розвитку аналітичного мислення, самостійності учнів.

Виховна: сприяти усвідомленому дотриманню правил безпечної роботи, акуратності і точності виконання елементів в'язання гачком, посидючості, взаємоповаги в ході оцінювання якості виконання практичних завдань.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: умовні позначення прийомів в'язання.

Розуміє: схеми в'язання.

Вміє: визначати полотна, в'язані по прямій.

Може: виконувати в'язання по прямій, оцінювати якість виконання в'язання.

Методи і техніки: вправа «Це чудово», гра «Ромашка», вправа «Асоціації», пояснення, демонстрація, рефлексія.

Матеріали, ТЗН і обладнання: комп'ютер, мультимедійна презентація, зображення та зразки в'язаних виробів, інструкційні картки, схеми в'язання гачком.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутніх, створення позитивного настрою.

Вправа «Це чудово» (слайд2). Учням пропонують назвати свої вміння у в'язанні гачком. У відповідь на висловлювання решта учнів хором повинні відповісти «Це чудово!»

II. Актуалізація опорних знань та вмінь

Гра «Ромашка»

На звороті кожної пелюстки записано спосіб в'язання гачком. За хвилину

кожен з учасників має назвати вироби, в'язані цим способом. Виграє той, хто назве більше.

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

Сьогодні я хочу запросити вас на екскурсію в музей (*слайд 3*). Не дивуйтеся, саме у музей. Щоб відвідати зали музею, вам потрібно буде отримати пропуск (виконати завдання).

Для того, що розпочати огляд експозиції, давайте виконаємо вправу «Асоціації» (*слайд 4*).

- Які асоціації виникають у вас, коли ви чуєте слова: «гачок», «відпочинок», «краса» ?

(діти відповідають на питання, учитель записує на дошці відповіді)

Зараз прошу вас пройти у виставкову залу. Зверніть увагу на перший експонат. Це скатертини(*слайд 5*). Уявіть, що ви сидите за святковим столом та п'єте чай з друзями, відкривши велику коробку цукерок. Час, який ви проведете за таким столом, буде незабутнім.

А зараз ми переходимо до наступного експонату. Серветки (*слайд 6*). Вони будуть чудовим доповненням до святкового столу.

Як же буде виглядати святковий стіл без квітів? Звичайно, букет квітів буде сприяти гарному настрою (*слайд 7*).

Тепер подумаємо про господиню, яка дуже зручно буде почуватися у м'яких кімнатних тапках, в'язаній шалі чи кофтині (*слайд 8*).

Напевно, буде дуже зручно сісти на диван із в'язаним пледом та пухкими подушками (*слайд 9*).

Ми закінчили огляд зали і я хочу отримати відповідь на запитання?

- Що об'єднує всі експонати?

IV. Вивчення теоретичного матеріалу

Невдовзі нас очікує нова зала, де можна буде познайомитися з майстрами в'язання та отримати поради майстерності. Ми будемо використовувати умовні позначення та схеми для в'язання. Та початку допоможіть розплутати картки з умовними позначеннями (*слайд 10*).

***Робота в групах** (учні знаходять відповідність умовного позначення та його зображення).*

V. Практична робота «В'язання прямого зразка за схемою»

Учні обирають схему для в'язання та виконують роботу самостійно.

Вчитель організовує роботу та проводить поточний інструктаж у разі потреби (*слайди 11-16*).

Фізкультхвилинка

А зараз я пропоную вам пройти до зали відпочинку та трохи розслабитись (*слайд 17*).

VI. Підбиття підсумків

Рефлексивний екран

Вчитель пропонує учням висловити свою думку про урок, обираючи початок фрази з рефлексивного екрану (*слайд 18*).

Сьогодні я дізнався...

Було цікаво..

Було важко...

Я зрозуміла, що...

Я навчилася...

У мене вийшло...

Я виготовила....

Мене здивувало...

Урок дав мені для життя...

Тепер я спробую...

Оцінювання робіт з коментарем вчителя. Демонстрація кращих робіт.

Якість виконаної роботи визначається за такими показниками (*слайд 19*):

- дотримання правил в'язання і техніки безпеки;
- виріб повинен бути плоским;
- відповідність малюнка та схеми ;
- акуратність виконаної роботи.

Домашнє завдання

Підібрати різні вироби, виконані прямим в'язанням. Для одного з них обрати схему в'язання, інструменти та матеріали

Урок 9.

Тема. Розширення і звуження в'язаного полотна. Мотиви, зв'язані гачком. В'язання квадрата.

Мета. Навчальна: сприяти розширенню знань учнів про можливості в'язання гачком; формуванню уявлень про асортимент виробів, зв'язаних мотивами, і технологію такого способу в'язання, розвитку вміння розширювати і звужувати в'язане полотно, в'язати вироби мотивами.

Розвивальна: сприяти розвитку творчого мислення.

Виховна: сприяти формуванню усвідомленого дотримання

правил безпечної роботи, акуратності і точності під час в'язання, посидючості, взаємоповаги в ході оцінювання якості виконання практичних завдань.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: способи розширення та звуження ширини в'язаного полотна.

Розуміє: технологічну послідовність виготовлення виробу з мотивів.

Вміє: Характеризувати спосіб в'язання виробу мотивами.

Може: Виконувати зразок в'язання виробу мотивами.

Методи і техніки: гра «Шпаргалка», пояснення, демонстрація, вправа «Проблемне питання».

Матеріали й обладнання: комп'ютер, мультимедійна презентація, нитки (пряжа) для в'язання, гачки, ножиці, зразки та зображення виробів, зв'язаних гачком, схеми в'язання, лінійки, дидактичні картки, інструкційні карти для виконання практичної роботи.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутніх. Перевірка готовності учнів та майстерні до уроку. Створення позитивного емоційного настрою.

II. Актуалізація опорних знань та життєвого досвіду учнів

Вчитель пропонує учням провести гру «Шпаргалка».

(учнів об'єднують у 3 групи і пропонують знайти відповіді на запитання)

I група – Які вироби, в'язані гачком, користуються найбільшим попитом?

II група – Як дизайнери використовують в'язані елементи у сучасних виробках?

III група – Які геометричні форми переважають у виробах, в'язаних гачком?

III. Пояснення нового матеріалу

Виготовляючи виріб, в'язаний гачком, іноді доводиться змінювати ширину в'язаного полотна (*слайд 3*).

Зміна ширини полотна досягається зменшенням або збільшенням числа стовпчиків або повітряних петель ряду по краях і в середині полотна. Усередині ряду додають петлі, вив'язуючи з однієї петлі не більше 3 стовпчиків. В кінці ряду можна додати будь-яке число стовпчиків. Для цього, закінчивши ряд, потрібно зв'язати ланцюжок з повітряних петель, а в наступному ряду її використовувати як основу для візерунка (*слайд 4*).

Щоб зменшити стовпчики всередині ряду, потрібно ввести гачок у петлю нижнього ряду і витягнути нитку, потім з наступної петлі знову витягнути нитку, зробити накид і протягнути його через всі 3 петлі на гачку. Вийшов 1 стовпчик без накиду, зв'язаний з двох петель. Для плавного зменшення полотна з краю потрібно закінчити ряд

півстовпчиком, потім зв'язати 1 повітряну петлю, повернути роботу, з 1-ї петлі вив'язати стовпчик без накиду і далі вив'язувати основний візерунок (слайд 5).

Залежно від виробу, зміна ширини відбувається у кожному ряду, або через кілька рядів.

Помітне місце у в'язанні гачком належить в'язанню виробів **мотивами** – окремими фрагментами різних форм. Ними можна вив'язати повністю весь виріб або оформити вставки різної форми і розміру.

Мотиви, вив'язані гачком, можуть бути як окремим предметом (наприклад, невеликою серветкою), так і одним із елементів цілої композиції. Існує значна кількість речей, створених з окремо вив'язаних мотивів (слайди 6-8). Цікаво те, що залежно від пряжі й гачка один і той самий мотив може виглядати зовсім по-різному.

Будь-який *цілий мотив* під час його в'язання від центра можна виготовити двома способами:

1. по колу в один бік (отримуємо тільки лице мотиву);
2. поворотними рядами (отримуємо лице і виворіт мотиву).
3. **Мотиви по прямій** – це найпростіший спосіб. В'язання починається з будь-якого одного боку, як у разі прямого в'язання (слайд 9).

Правила в'язання мотивів від центра (слайд 10):

1. В'язання елементів, які мають форму кола, відбувається за правилами кола.

2. Під час в'язання овалу можна взяти за основу коло, розрізане навпіл, і розсунути на визначену відстань. Форма фігури, що знаходиться між половинками кола, - квадрат чи прямокутник, дві протилежні сторони якого дорівнюють діаметру кола, дві інші можуть бути рівними, більшими або меншими.

3. В'язання квадрата. Квадратні мотиви формуються за рахунок збільшень стовпчиків у чотирьох місцях від центра до боків різними методами:

а) під час в'язання квадрата ст..б/н додають по 8 стовпчиків у кожному ряду (по 2 в кожному кутку), тобто із кутового стовпчика попереднього ряду вив'язують 3 ст..б/н, при цьому можливі два варіанти оформлення кутів:

б) під час в'язання квадрата ст..б/н додають по 16 стовпчиків у кожному ряду (по 4 в кожному кутку), тобто із кутового стовпчика попереднього ряду вив'язують 5 ст..б/н, при цьому можливі чотири варіанти оформлення кутів.

4. В'язання прямокутника здійснюється за правилами квадрата.

5. У в'язаних трикутниках збільшення петель відбувається з трьох сторін.

Мотиви з кута — в'язання починай з двох п.п. для ст..б/н або чотирьох п.п. для ст..з/н (слайд 11). У кожному ряду робити додавання. Це можна зробити по-різному:

а) у середині полотна по діагоналі квадрата додай по кілька стовпчиків за схемою;

б) по краю полотна додай стовпчики за схемою. Коли досягнута потрібна довжина сторін квадрата, продовжуй в'язати квадрат зі зменшенням по краях полотна до тих пір, доки не залишиться один стовпчик. А без зменшення вийде трикутник. Основна складність під час в'язання квадратів - підйом у наступний ряд.

Варіанти підйому у наступний ряд:

1. Підйом здійснюється за допомогою ланцюжка з п.п., при цьому він зараховується як один стовпчик схеми.
2. Якщо наступний ряд повинен починатися з середини дуги (арки з п.п.) вив'язаного ряду, то останню арку в'яжуть з половини кількості п.п. і стовпчика з накидом (одного або кількох, залежно від довжини арки), щоб залишитися на вершині середини дуги.
3. Іноді, щоб вив'язати фестон, пелюстку або інший елемент, слід підніматися за допомогою з'єднувальних петель.

IV. Осмислення нових знань

За наданими зразками учням пропонують визначити спосіб в'язання кожного з мотивів.

V. Практична робота « В'язання мотивами» (слайд 15)

Послідовність виконання роботи:

1. Підібрати схему для в'язання мотиву.
2. Дібрати нитки та гачок для в'язання.
3. Вив'язати мотиви за схемою.

4. Перевірити якість виробу.

Поточний інструктаж:

- Контроль за дотриманням правил безпечної праці;
- Контроль за організацією робочого місця;
- Контроль за дотриманням само- та взаємоконтролю.

VI. Закріплення нових знань та вмінь

Запитання до учнів:

1. Які бувають види мотивів?
2. Які є способи в'язання мотиву з центра?
3. Як в'язати мотиви з кута?
4. Як зв'язати мотив трикутної форми?

VI. Підбиття підсумків уроку. Оцінювання учнів

Вправа «Проблемне питання»

- Які переваги в'язання мотивами? (*використання залишок ниток різних кольорів, зміна вигляду готового виробу, переставивши мотиви*)

Домашнє завдання

Виконувати вправи на в'язання мотивів різними способами.

Урок 10.

Тема. В'язання мотивів по колу і спіралі.

Мета. Навчальна: сприяти формуванню та розвитку умінь користуватися схемами та описом.

Розвивальна: сприяти розвитку рухової сфери (оволодіння моторикою дрібних м'язів рук) і прагнення до поглиблення знань.

Виховна: сприяти формуванню почуття самоконтролю, взаємодопомоги, самостійності.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: способи в'язання виробів мотивами.

Розуміє: технологічну послідовність виготовлення виробу.

Вміє: добирати пряжу, інструменти, схему (опис) в'язання.

Може: виготовляти виріб, використовуючи навички, набуті на попередніх заняттях.

Методи та техніки: метод «Запитальний ряд», «Мозковий штурм», вправа «Незакінчене речення».

Матеріали, ТЗН і обладнання: комп'ютер, мультимедійна презентація, зразки в'язаних виробів, нитки для в'язання, гачки, ножиці, правила техніки безпеки під час в'язання гачком.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутніх. Перевірка готовності учнів та майстерні до уроку. Створення позитивного емоційного настрою.

II. Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності **«Запитальний ряд» (слайд 3).**

- Які форми опису роботи використовують при виготовленні виробів?*(Словесні покрокові вказівки і схематичне зображення).*
- Чому в'язання за схемами користується більшою популярністю, ніж словесний опис? *(Одного погляду на схему буває досить, щоб зрозуміти, в чому суть роботи над виробом: скільки петель потрібно набрати, яка форма і розмір виробу, чи буде складною робота по відношенню до знань і вмінь і т.д.).*
- Що означає цифри на кожному ряду будь-якої схеми? *(Номер ряду)*
- Як читаються схема при в'язанні прямокутного виробу? *(Знизу вгору).*

III. Вивчення теоретичного матеріалу. Повідомлення теми, мети, завдань уроку

Елементи в'язання можуть мати різну форму: кола, квадрати, багатокутники, квіти, листочки. Квіти, листочки та інші елементи можна з'єднувати в досить складні візерунки. Візерунки з елементів можна створювати в процесі роботи, не роблячи попередньо шаблон візерунка. Краса виробів, що створюються з окремих мотивів, не залежить від форми, виду елементів або способу їх з'єднання *(слайд 4).* Головне - це акуратне виконання мотивів і їх з'єднання в готовий виріб.

Вивчивши на попередніх уроках основні правила в'язання мотивів гачком, та способи їх з'єднання, ви отримали дуже цінні і необхідні

навички. Їх потрібно вдосконалювати, тому сьогодні ми продовжимо вивчати способи в'язання мотивів. У цьому, напевно, і полягає сила рукоділля - з кожним днем, від завдання до завдання ви будете прагнути до поглиблення знань, до нових успіхів і з кожним разом зможете в'язати все більш складні і цікаві вироби.

Для того щоб робота вийшла вдалою, необхідно знати і дотримуватися правил в'язання (слайд 5):

1. Нульовий ряд - це кільце з повітряних петель. Він же є центром майбутнього мотиву.
2. Кожний ряд закінчується змиканням, для цього використовують сполучні стовпчики.
3. Кожний ряд починається з петель підйому, їх кількість залежить від висоти стовпчика

Наприклад: ст. б / н = 1 петля, ст. з / н = 3 петлі.

4. Роботу виконувати чітко по опису чи схемі.
5. Після закінчення роботи мотив піддається ВТО
6. Під час роботи мотив перевіряти на горизонтальність поверхні.

Вчитель демонструє технологічну послідовність виготовлення виробу (слайд 6).

IV. Закріплення теоретичного матеріалу

Метод «Мозковий штурм» (слайд 8).

Подивіться на екран, порівняйте два вироби, в'язані гачком, подумайте і скажіть, чим вони відрізняються один від одного? *(різні за розміром, але в'язані з однією схемою), (товщина нитки, номер гачка, щільність в'язання відрізняються)*

V. Практична робота «Виготовлення підставки під гаряче»

(слайд 9).

Інструктаж вчителя (слайди 10-12). У разі необхідності учні користуються майстер-класом з виготовлення виробу (слайди 13-43). Для того, щоб уникнути помилок, постійно контролюйте свою роботу: наявність певної кількості петель, точність і акуратність виконання роботи і т.д. Самоконтроль допоможе уникнути великої кількості помилок. Також є хороший перевірений спосіб, який допомагає швидше навчитися розбиратися в схемах - зрідка міняйтеся своїми виробами і перевіряйте роботу іншу людину. При цьому існує прекрасна можливість порівняти переваги і недоліки в'язання кожного і краще запам'ятати різні особливості роботи. Допомагайте один одному, підказуйте, показуйте прийоми в'язання.

Фізкультхвилинка

Вправи для очей

Виконувати без напруги, повільно, кожну вправу по 5 разів.

- 1) Вертикальні рухи очима вгору (рахувати до трьох), вниз (рахувати до трьох).
- 2) Горизонтальні рухи очима вправо, вліво.
- 3) кругові рухи очима спочатку за годинниковою стрілкою, потім проти годинникової стрілки.

Зміцнення вестибулярного апарату

Вправа виконується сидячи.

- 1) Нахили голови вперед і назад до торкання потилицею спини.
- 2) Повороти голови вправо і вліво до упору.

Профілактика порушень постави

Початкове положення - стоячи. Праву руку підняти вгору, зігнути в

ліктях і завести за спину. Ліву руку опустити вниз, зігнути в ліктях і завести за спину. Торкнутися або зчепити пальці правої і лівої руки у правої лопатки. Плечі злегка відвести назад. Підборіддя підняти і витягнути вперед. Повторити вправу, починаючи з лівої руки.

VI. Підбиття підсумків. Оцінювання учнів

Вправа «Незакінчене речення» (слайд 44).

Вчитель пропонує закінчити речення.

- Сьогодні я навчилася ...
- Найбільш цікавим було ...
- Отримані вміння я використаю

Сподіваюся, що робота принесла вам задоволення і надихнула вас на самостійне виконання більш складних і цікавих робіт. У вільний час відпрацюйте ще раз прийоми в'язання. Коли ваша рука буде впевнено тримати гачок, в'язати рівні й акуратні зразки, цей вид рукоділля буде приносити вам величезне задоволення!

Домашнє завдання. Підібрати мотиви для виробу, виконувати вправи із в'язання мотивів різними способами.

Урок 11.

Тема. В'язання квітів. Способи з'єднання деталей виробу між собою.

Мета. Навчальна: сприяти формуванню уявлень про технологію виготовлення в'язаних квітів, способи з'єднання деталей між собою; розвитку вмінь та навичок виготовляти в'язані квіти.

Розвивальна: сприяти розвитку творчих здібностей,

естетичних смаків учнів.

Виховна: сприяти вихованню дружніх стосунків, умінню працювати в колективі.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: технологічну послідовність виготовлення квітів, способи з'єднання деталей між собою.

Розуміє: технологію з'єднання в'язаних деталей в полотно.

Вміє: виготовляти виріб за схемою.

Може: Виготовити композицію з квітів у горщику.

Методи і техніки: робота в групах, застосування знань у практичній роботі, інструктаж, рефлексія.

Матеріали, ТЗН і обладнання: комп'ютер, мультимедійна презентація, нитки (пряжа) для в'язання, гачки, голки, ножиці, дріт, зразки виробів, зв'язаних гачком, інструкційні карти для виконання практичних завдань.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутніх, готовності учнів до уроку.

Створення позитивного настрою.

II. Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності

В'язання гачком - багатогранна техніка, гачком можна в'язати

найрізноманітніші вироби. А також можна виконати чудові роботи, якими можна прикрасити одяг і використовувати як прикрасу інтер'єру, та просто виготовити оригінальний подарунок.

В'язані гачком квіти можуть стати в нагоді тим, хто любить прикрашати будинок рукотворними речами. Такі квіти приємно поставити у вазу - адже вони ніколи не зів'януть. Ними можна скористатися і в разі, якщо ви хочете прикрасити в'язаними квітами одяг або аксесуари (слайд 3).

***Історична довідка:** За деякими історичними даними, людина стала використовувати декоративні рослини для прикраси свого житла приблизно 6000 років тому. В історії розвитку людської цивілізації квіти були завжди символом краси, гармонії, уособлювали прагнення людини до прекрасного. У давньогрецькій міфології відома богиня Флора (від латинського *flos* - квітка), покровителька квітів, пишних садів, богиня цвітіння. Ароматними квітами прикрашали одяг, житла ще в XIV- XV століттях. Як подарунок - букет з квітів стали використовувати тільки з кінця XVIII століття.*

III. Вивчення теоретичного матеріалу. Повідомлення теми, мети, завдань уроку

З середніх віків дійшло до нас цікава легенда про походження примули. Перебуваючи на сторожі біля воріт раю, апостол Петро впустив зв'язку ключів від царства небесного. Падаючи від зірки до зірки, ключі долетіли до нашої землі. Впавши на землю, зв'язка ключів глибоко увійшла в неї, і з землі виросла жовта квітка, схожа на ключі апостола. Хоча ангел, посланий навздогін за ключами, і повернув їх апостолу Петру, щороку навесні з їх відбитків виростають квіти, відкривають своїм цвітінням прихід тепла і весни.

Тож сьогодні на уроці вашим завданням буде виготовити композицію з квітів примули у горщику.

Виготовлені квіти ви з'єднаєте, скрутивши їхні стебла між собою. Але коли доводиться виготовляти в'язані полотна з окремих елементів, то потрібно використовувати ті чи інші способи з'єднання деталей.

З'єднання деталей у виробі (слайди 4-5)

1. З'єднання за допомогою з'єднувальних стовпчиків (слайд 6)

1. Для цього необхідно пров'язати половину петель арки першого мотиву, дістати гачок з петлі, ввести його під арку з п.п. мотиву, що приєднується, і в залишену петлю першого мотиву.
2. Захопити і протягнути робочу нитку через петлю на гачку.
3. Дов'язати другу половину арки першого мотиву і приєднати її до мотиву.

2. З'єднання з допомогою стовпчика без накиду (слайд 7)

1. Для цього необхідно пров'язати половину петель арки першого мотиву, ввести гачок під арку з п.п. мотиву, що приєднується і пров'язати стовпчик без накиду.
2. Дов'язати другу половину арки першого мотиву і прикріпити її до мотиву.

3. З'єднання за допомогою стовпчика з накидом (слайд 8)

1 спосіб.

1. Для цього необхідно дістати гачок з петлі, ввести гачок під петлю мотиву, який приєднується, підхопити залишену петлю і протягнути її через петлю на гачку.

2. Пров'язати стовпчик з накидом.
3. Далі продовжити в'язання мотиву за схемою до наступного з'єднання.

2 спосіб.

1. Для цього необхідно дістати гачок з петлі, ввести гачок під петлю мотиву, який приєднується і підхопити залишену петлю.
2. Пров'язати стовпчик з накидом.
3. Зв'язати необхідну кількість стовпчиків.

4. З'єднання перед закінченням пров'язування стовпчика з накидом (слайд 9)

В'язати стовпчик з накидом. Коли на гачку залишиться 2 петлі, гачок ввести під петлю мотиву, який приєднується і пров'язати за один раз всі петлі, що знаходяться на гачку.

5. З'єднання за допомогою півстовпчиків (слайд 10)

Прямокутні мотиви часто з'єднують, використовуючи ряд півстовпчиків, який пров'язують, вколюючи гачок у край обох в'язаних полотен.

6. З'єднання за допомогою нерівномірної сітки ланцюжком або голкою (слайд 11)

Однією із найскладніших технік є ірландське мереживо, у якому елементи з'єднані нерівномірною сіткою. Вона може бути отримана шляхом чергування арок з ланцюжків повітряних петель і стовпчиків з різною кількістю накидів.

Для початківців рекомендують прикріпити вже зшиті мотиви, між якими буде розташовуватися сітка, на жорсткій підкладці (поролон,

подушка і т.п.). Таким чином полотно не стягнеться або, навпаки, не розтягнеться. ***Мотиви повинні розташовуватися в роботі виворітною стороною вгору!***

Не менш складним і неповторним є румунське мереживо, яке виконується гачком і гобеленовою голкою. Основою для виконання мережива служить шнур, який вив'язується гачком. На щільну тканину перекладається відповідний малюнок, а потім контури викладають декоративним шнуром і фіксують його швейними контрастними нитками. Швейними нитками в тон роботи акуратно зшивають прилеглі один до одного елементи і місця перетину шнура (формують бриди). Потім по малюнку починають заповнювати проміжки між контуром. Заповнення виконується за допомогою голки, нитки вибираються меншої товщини, ніж ті, з яких в'язали шнур-основу. Колір і якість ниток підбирають так, щоб малюнок був рельєфним і добре виглядав.

7. Безвідривне в'язання (слайд 12)

Іноді досить нудно вив'язувати велику кількість мотивів, ховати кінець нитки і з'єднувати всі мотиви між собою. Безвідривне в'язання гачком легко вирішує всі згадані проблеми і до того ж значно економить час. Ще один важливий момент: якщо щось пішло не так, то виріб завжди можна розпустити і перев'язати. Дотримуючись черговості вив'язування окремих мотивів і чітко слідуючи схемі, ви отримаєте оригінальну і досить нетривіальну річ.

8. Кріплення в'язаних елементів на основу (слайди 13-15)

Одним із способів створення композиції з квітів є їх кріплення до основи за допомогою термоклею чи зав'язування кінців ниток, пронизаних через цупку основу.

IV. Практична робота «Виготовлення композиції з квітів у горщику»

(слайд 18)

Завдання: із зв'язаних вами квітів ви повинні скласти композицію в горщику *(робота групою)*.

Інструктаж вчителя *(перегляд презентації з виготовлення композиції) (слайди 19-24).*

Учні об'єднуються у групи, обирають кольори ниток та виконують роботу за схемою в'язання *(слайди 25-26)*.

Вчитель нагадує про необхідність дотримання правил безпечної праці. Проводить поточний інструктаж. У ході роботи коректує та контролює діяльність учнів.

Фізкультхвилинка *(вправи для очей)*

VI. Підбиття підсумків. Оцінювання учнів

На уроці ви отримали нові вміння та навички.

- Чи згодні ви з тим, що ці навички знадобляться вам в майбутньому?
- Чи отримали ви очікуваний результат? Якщо ні, чому?

Навіть, якщо ви не будете виконувати такі роботи, сьогодні ви доторкнулися до національної культури, створюючи предмети декоративно - ужиткового мистецтва.

Домашнє завдання.

Зв'язати квітку для доповнення композиції або оздоблення одягу.

Урок 12.

Тема. Оздоблення в'язаних виробів. Догляд за в'язаними виробами.

Мета: *Навчальна:* сприяти формуванню уявлень про варіанти оздоблення в'язаних виробів, види матеріалів для оздоблення, особливості догляду за в'язаними виробами з натуральних матеріалів; навчити вибирати матеріали для оздоблення;

Розвивальна: сприяти розвитку творчих здібностей, розвивати навички з догляду за виробами з натуральних матеріалів.

Виховна: сприяти вихованню почуття доцільності використання прикрас у виробі, почуття стилю та художнього смаку;

Профорієнтаційна: сприяти формуванню уявлення про професію в'язальниці гачком.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: правила догляду за в'язаними виробами з натуральних матеріалів.

Розуміє: особливості професії в'язальниці гачком.

Вміє: застосовувати правила догляду за в'язаними виробами на практиці; вибирати доцільне оздоблення для в'язаного виробу.

Може: виконувати оздоблення для в'язаного виробу за зразком.

Методи та техніки: Гра «Таблиця переплутаних слів», «Мікрофон», застосування знань у практичній роботі, робота в групах, рефлексія “спіймай помилку”.

Матеріали ТЗН і обладнання: комп’ютер, мультимедійна презентація, нитки (пряжа) для в’язання, гачки, ножиці, зразки виробів, картон, дидактичні й інструкційні карти.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутніх. Перевірка готовності учнів та майстерні до уроку. Створення позитивного емоційного настрою.

II. Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності

Гра «Таблиця переплутаних слів» (слайд 3)

(Запропонувати учням знайти у таблиці слова, пов’язані із в’язанням гачком).

Метод «Мікрофон»

- Чи доводилось вам підбирати аксесуари чи оздоблення для доповнення образу?
- Чи траплялися з вами ситуації, коли улюблена вами річ зіпсувалася після прання чи прасування?

Щоб в’язані вироби виглядали завершеними, їх необхідно оздобити. Кожна людина – це особистість, тому кожний намагається добирати одяг за своїм смаком.

У подальшому житті ви зможете створювати неповторні образи власноруч, виглядати оригінально, перетворювати та змінювати одяг, та

доглядати за в'язаними речами так, щоб вони завжди мали гарний та охайний вигляд.

III. Вивчення теоретичного матеріалу. Повідомлення теми, мети, завдань уроку

Знання, отримані на уроці, допоможуть вам:

- Підбирати оздоблення для виробу;
- Виконувати оздоблення виробу;
- Доглядати за в'язаними виробами з натуральних матеріалів.

Види оздоблення

Для оздоблення одягу та інших в'язаних виробів можна використовувати самі різноманітні матеріали.

(демонстрація виробів та зображень, ілюстрації з журналів мод)

Оздоблення необхідно добирати, враховуючи модні тенденції, фактуру в'язання, призначення виробу.

Тож розглянемо деякі з видів оздоблення, які можна використовувати для остаточної обробки виробу.

- Аплікація *(слайд 4)*. Деталі аплікації можна зв'язати, або виготовити з різних інших матеріалів і потім закріпити на виробі;
- Вишивка *(слайд 5)*. Вишивати на в'язаному виробі можна як нитками, так і атласними стрічками;
- В'язане мереживо *(слайд 6)* часто використовують для оформлення краю виробу;
- Бісер, стрази, намисто *(слайд 7)* використовується для оздоблення одягу та інших аксесуарів;
- Гудзики *(слайд 8)* як і інша фурнітура може використовуватись не лише за своїм основним призначенням. Оригінально будуть виглядами гудзики, обв'язані гачком;

- Китиці, помпони (*слайд 9*). Ними можна прикрасити шапки, шалі, пончо, сумки та інші аксесуари. Переважно їх роблять із залишків пряжі, якою в'язали виріб. Помпони і китиці можуть бути однотонними або з різної пряжі.

Догляд за в'язаними виробами з натуральних матеріалів

В'язане полотно має як переваги, так і недоліки. Воно м'яке, еластичне, але часто делікатне і потребує особливого ставлення. Якість трикотажного виробу залежить від властивостей пряжі, з якої воно виготовлене. Це ж стосується і умов догляду.

Щоб вироби довгий час зберігали свою привабливість, потрібно знати правила догляду, інакше можна легко зіпсувати навіть бездоганно виконану річ.

Учням пропонується ознайомитись із графічними позначеннями умов по догляду за виробами.

Прання (*слайд 10*). Трикотажні вироби потрібно прати вручну, не терти. Використовувати спеціальні миючі засоби. Якщо вода жорстка, бажано пом'якшити її додаванням оцту чи соди. Ніколи не викручувати після прання.

Полоскання (*слайд 11*). Для полоскання шерстяних виробів потрібно використовувати воду тієї ж температури, яка була при пранні. Інакше виріб збіжиться. Можна використовувати спеціальні ополіскувачі, кондиціонери.

Крохмалення (*слайд 12*). Крохмалення використовують переважно для скатертин і серветок. Для цього потрібно зварити картопляний крохмаль і нанести на розправлений виріб, або використати спеціальний засіб.

Сушіння (слайд 13). Сушити виріб у розправленому вигляді на горизонтальній поверхні.

Прасування (слайд 14). Прасувати вироби краще на м'якій підстилці через пропрасовувач. Трикотажне полотно не прасують насухо.

Пристосування для вирівнювання і відпарювання мотивів (слайд 15).

Для того, щоб полотно із мотивів було рівним, всі елементи мають бути однакового розміру. У цьому допоможуть спеціальні пристосування.

Зберігання (слайд 16). Бажано зберігати в'язані вироби на полицях шафи.

Професія в'язальниці трикотажних виробів і полотна.

Фахівці цієї професії працюють на трикотажних фабриках, в ательє і вдома. Професія надає широкі можливості для індивідуальної трудової діяльності та отримання прибутку.

Володіння технологією в'язання гачком є складовою частиною професії в'язальниці трикотажних виробів вручну. Професійно важливими якостями в'язальниці є: хороший зір і сприйняття кольорів, просторова уява, зорово-моторна пам'ять. Стійкість до монотомії, посидючість, акуратність, прагнення до творчості.

Медичні протипоказання: поганий зір, знижене кольоровідчуття, хвороби опорно-рухового апарату.

IV. Закріплення теоретичного матеріалу

Рефлексія “спіймай помилку” (індивідуальні завдання з навмисно допущеною помилкою, про яку учні попереджені). Учні знаходять помилку в запропонованій картці, виправляють її та пояснюють. При

цьому них формуються навички самоконтролю, самооцінки, усвідомлення сприйняття навчального матеріалу (слайд 17).

V. Практична робота. Вибір виду оздоблення. Виконання елементів оздоблення гачком (слайд 18).

Запропонувати учням об'єднатися у групи, обравши з переліку одну кольорову гаму. Розподілити завдання у групі.

Завдання:

1. Підібрати вид оздоблення.
2. Дібрати необхідні матеріали.
3. Створити ескіз оздоблення і визначити його розташування на виробі.
4. Виготовити елемент оздоблення.
5. Оцінити оздоблений виріб.

VI. Підбиття підсумків. Оцінювання учнів

Рефлексія:

Сьогодні на уроці ви багато працювали самостійно.

- Вам сподобалося те, чим ви займалися?
- Виконуючи яке завдання, ви зустрілися з труднощами?
- Чи будете ви продовжувати плести гачком?

Домашнє завдання

Скласти пам'ятку по догляду за в'язаними виробами.

Урок 13.

Тема. Швейна машина. Робота на швейній машині

Мета: *Навчальна:* сприяти засвоєнню учнями знань про будову швейної машини, усвідомленню виконання правил безпечної роботи, формуванню навичок роботи на швейній машині, вмінь підготовлювати швейну машину до роботи, виконувати вправи із керування швейною машиною;

Розвивальна: розширити понятійну базу про будову побутової швейної машини, сприяти розвитку технічного мислення; усвідомленому ставленню щодо важливості дотримання правил безпечної роботи;

Виховна: сприяти вихованню акуратності виконання операцій, уважності.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: види швейних машин, складові частини швейних машин;

Розуміє: необхідність дотримання правил безпечної роботи;

Вміє: керувати роботою швейної машини;

Може: виконувати пробні строчки.

Методи та техніки: Вправа «Незакінчені речення», «Знайди відповідність», демонстрація, застосування знань у практичній роботі, конкурс, «Мікрофон».

Матеріали ТЗН і обладнання: комп'ютер, мультимедійна презентація, швейні машини, таблиці «Швейна машина», «Правила безпечної роботи на швейній машині», нитки, дидактичні картки для

роботи в групах.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка присутніх та готовності учнів та майстерні до уроку. Створення позитивного емоційного настрою.

II. Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності

Починаючи з епохи палеоліту і аж до початку 19 століття одяг шили вручну. Сотні кравців працювали над однією сукнею для знатної дами. Щоб виглядати модно, дама одягала на себе плаття, зшите з понад 40 метрів тканини. Оборки, складки, бантики, квіточки... на один виріб витрачалося не менше тижня ручної праці, дуже важкої і виснажливої. А знатна дама могла одягнути цю сукню лише один раз.

- Чи можна було б полегшити процес виготовлення одягу?

Вправа «Незакінчені речення» (що було, якби ніхто не винайшов швейну машину?)

III. Вивчення теоретичного матеріалу. Повідомлення теми, мети, завдань уроку

Шиття так багато значить в житті людини, що машину, яка вміє шити, просто не можна було не винайти. Питання було тільки в тому кому вдасться це зробити першому. Історія винаходу швейної машини сповнена драматичних, а часом і трагічних подій (*слайд 3*).

Перша швейна машина була винайдена англійцем Томасом Сейнт. У 1790 р він запатентував машину, яка вже володіла багатьма особливостями сучасних машин. Вона в основному призначалася для

роботи зі шкірою, але так і не була використана. І винахідник не мав із неї жодної вигоди.

У 1830 р бідний французький кравець Бартелемі Тімон винайшов швейну машину, яка ще більше була схожа на сучасну модель. Вона вже стала практично використовуватися у Франції, але розлючений натовп робітників боячись стати безробітними, рознесли завод і поламали машини. А Тімон помер в злиднях.

У 1844 р.- 1845 р американець Еліос Хоу, якого вважають батьком швейних машин, використовуючи принцип роботи машини Уолтера Ханта, зробив в ній ряд вдосконалень і створив стабільно працюючу швейну машину човникового верстата. Йому вдалося отримати патент на нову машину і незабаром було виготовлено ще кілька таких машин, кожна з яких заміняла працю п'яти швачок. На протязі наступних 30 років з'являлися все нові машини.

Швейні машини стали виставлятися в музеях на виставках, викликаючи захват і великий інтерес публіки.

Нарешті в 1851 р зусиллями американця Алена Вільсона і Ісаака Зінгера швейна машина була доведена практично до сучасного вигляду. Починаючи з 1870 року фірма «Зінгер» не тільки розширилася в США, але і відкрила свої філії в різних країнах світу.

У підмосковному місті Подольську в 1923 році фірма «Зінгер» організувала завод, який здійснював збірку машин з деталей, доставлених з-за кордону (слайд 4).

Класифікація швейних машин.

Швейні машини розрізняють за призначенням, принципом дії, технічними параметрами, конструкцією основних механізмів.

Усі швейні машини поділяються на ***спеціальні та універсальні***.

Спеціальні машини виконують тільки одну визначену технологічну операцію: виконання петель, пришивання гудзиків тощо. На універсальних машинах можна виконувати шви різних видів, строчки різної довжини та напряду.

Залежно від структури переплетення ниток у стібку всі швейні машини поділяються на дві великі групи: ***машини човникового і ланцюжкового стібка***.

А за ознакою автоматизації машини бувають ***неавтоматизовані, автоматизовані, машини-напіваавтомати і машини-автомати***.

Автоматизовані машини можуть мати такі пристрої, як автоматична зупинка в кінці операції, пристрій для обрізання ниток, автоматичного підйому лапки тощо. Ці пристрої підвищують продуктивність праці, але не впливають на вид і характер виконання технологічної операції пошиття.

Машини-напіваавтомати виконують певну технологічну операцію від початку і до кінця за один повний цикл роботи напіваавтомата, крім подачі заготовки в робочу зону і видалення напівфабрикату після закінчення циклу.

Машина-автомат виконує всі види робіт в автоматичному циклі у т.ч. подачу і фіксацію заготовки в зоні пошиття, а також її видалення і складання після завершення операції.

Наступна важлива ознака класифікації швейних машин — технологічна.

За технологічним призначенням розрізняють:

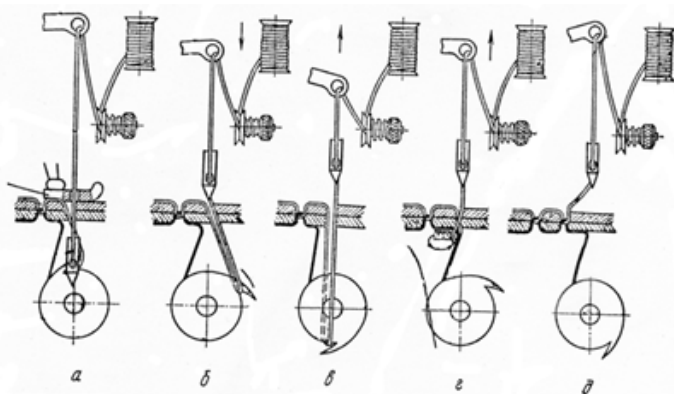
- машини для зшивання прямострочні;
- машини для зшивання зигзагоподібні;

- машини для виконання потайних строчок;
- напівавтомати для виготовлення петель;
- напівавтомати для пришивання гудзиків;
- напівавтомати для виготовлення закріпок і пришивання фурнітури;
- напівавтомати вишивальні й оздоблювальні.

Вправа «Знайди відповідність» (слайд 6).

З розвитком технологій розвивається і машинобудування (слайд 7). На сучасному етапі існують навіть швейні машини, підключені до мережі он-лайн.

Принцип утворення човникової строчки.

Швейна машина буде справно працювати тільки тоді, коли всі її механізми будуть працюватимуть узгоджено. Переплетення ниток для утворення човникової строчки може здійснюватися за

допомогою човника, що коливається або обертається. Найбільшого розповсюдження набули машини з човниками, що обертаються. Двониткова човникова строчка утворюється з двох ниток – верхньої і нижньої, які повинні переплітатись між матеріалами, що зшиваються.

Відстань між двома сусідніми проколами голки визначає довжину стібка. Човникова строчка доволі міцна на розрив як вздовж, так і впоперек шва. Вона не так розтягується, як ланцюжкова, і широко використовується для виготовлення різних видів одягу і білизни.

IV. Закріплення теоретичного матеріалу

У швейному виробництві існує багато різних професій (*слайди 8-9*).
Та вміння працювати на швейній машині знадобиться вам і в побуті.

Конкурс.

(За умовами конкурсу учні об'єднуються у команди по 3-4 дитини).

Кожна із команд отримує по три питання із переліку, та намагається знайти відповідь, використовуючи параграф підручника та швейну машину.

I етап (теоретичний)

- Що приводить швейну машину у рух?
- В який бік обертається махове колесо?
- В який бік обертається ручка?
- З якого боку заправляється нитку в голку?
- Що спочатку опускають: лапку чи голку?
- Як можна включити машину на робочий хід?
- Як шие машина, якщо регулятор довжини стібка стоїть на позначці «0» або вище позначки «0»?
- Як буде шити машина, якщо регулятор товщини тканини розташований на позначці «В»?
- Які можуть бути несправності в роботі швейної машини?
- Знайдіть переваги і недоліки приводів (*слайд 10*).

V. Практична робота «Ознайомлення з будовою швейної машини.

Вивчення правил безпеки під час шиття на швейній машині.

Опанування навиками шиття на швейній машині»

II етап конкурсу (підготовчий)

- Знайти деталі швейної машини на малюнку та на самій машині.
(слайд 11, додаткові матеріали)
- Обрати правильні відповіді з правилах безпечної роботи
(додаткові матеріали).

Інструктаж з безпечної роботи.

III етап (практичний)

Кожна команда отримує завдання виконати строчки по намічених лініях (слайд 12).

Учениці, які достроково виконали всі завдання, можуть виконати фігурні строчки на свій розсуд: літери, орнаменти, візерунки, фігурки, слова і т.д. Завдання оцінюється додатково.

VI. Підбиття підсумків. Оцінювання учнів

Учні проводять самооцінювання роботи, вносячи дані у таблицю (слайд 13).

Вправа «Мікрофон» (запропонувати учням закінчити речення)

Отримана сьогодні інформація дозволяє мені дійти таких висновків...

Набуті знання знадобляться мені....

Найбільш цікавим було

Мені вдалося (не вдалося)....

Домашнє завдання. Опрацювати теоретичний матеріал, підготувати повідомлення про одну із професій швейного виробництва.

Урок 14.

Тема. Основи проектної діяльності. Методи проектування: метод фокальних об'єктів. Моделі-аналоги.

Мета: ***Навчальна:*** сприяти розширенню знань учнів про методи проектування, про метод фокальних об'єктів як про один із способів пошуку нових шляхів при вирішенні творчих завдань; створити умови для оперативного використання методу фокальних об'єктів на основі алгоритму Ч. Вайтінг; здійснювати пошук моделей-аналогів виробів для проектування, вибирати виріб для проектування з використанням методу фокальних об'єктів, скласти опис виробу, розробляти критерії якості виробу;

Розвивальна: сприяти розвитку аналітичних здібностей, пошукових навичок, удосконаленню навички роботи з інформаційними джерелами

Виховна: спонукати ініціативу, самостійність пізнання – як вимогу життя сучасного суспільства.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: методи проектування;

Розуміє: суть методу фокальних об'єктів;

Вміє: здійснювати пошук моделей-аналогів виробів для проектування;

Може: скласти опис виробу, розробляти критерії якості виробу;

Методи та техніки: вправи для розвитку уяви, ділова гра, «Мікрофон».

Матеріали, ТЗН і обладнання: комп'ютер, мультимедійна презентація, аркуші паперу формату А4, олівці, фломастери, лінійки, журнали, книги й інші інформаційні джерела (за варіативним модулем).

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка готовності учнів до уроку.

II. Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності

- Вам подобається створювати неординарні речі?
- Можливо, ви вважаєте, що це вам не під силу і у вас немає таланту?

Відкрию вам секрет: з талантом дитина народжується, треба лише вміти його відкрити. Тож сьогодні ми спробуємо цьому посприяти. Розвинути ваші таланти, зробити з вас винахідників.

***Вправи для розвитку уяви.** Запропонувати учням розглянути об'єкт і виключити його пряме призначення. Придумати нетрадиційні сфери використання даного об'єкту.*

Н-д: лінійка (закладка, ваги, указка тощо)

III. Вивчення теоретичного матеріалу. Повідомлення теми, мети, завдань уроку

Не завжди речі, які нас оточують, нам підходять. Часто потрібно багато часу на те, щоб вдосконалити предмет, яким ви користуєтесь. Іноді це вдається зробити легко, а іноді проходить не один рік часу, поки творці виробу з допомогою дизайнерів та конструкторів зроблять об'єкт досконалим. Під час своєї роботи вони користуються різноманітними

методами проектування. І сьогодні ми розглянемо один із них: метод фокальних об'єктів.

Метод фокальних об'єктів - метод пошуку нових ідей шляхом приєднання до вихідного об'єкту властивостей або ознак випадкових об'єктів. Застосовується при пошуку нових модифікацій відомих пристроїв і способів, а також для тренування уяви. У 1923 його році створив професор Берлінського університету Е. Кунце, в 50-ті рр метод допрацював Ч. Вайтінг (США).

Суть методу в тому, щоб властивості випадкових об'єктів перенести на центральний об'єкт і в отриманих поєднаннях спробувати знайти раціональне зерно.

Від слова «фокус» (за аналогією з оптикою) - концентрація уваги на конкретному об'єкті.

Суть методу:

- 1) Відбір деякого об'єкту і мети його вдосконалення.
- 2) Відбір випадкових 3-4 об'єктів.
- 3) Формування списку характерних ознак обраних випадкових об'єктів.
- 4) Приєднання ознак випадкових об'єктів за допомогою генерування ідей до відібраного фокального об'єкту.
- 5) За допомогою вільних асоціацій розвиваємо отримані поєднання.
- 6) Виробляємо оцінку отриманих ідей, вибираючи найбільш корисні рішення.

Приклад застосування МФО

<i>Вдосконалюється об'єкт</i>	<i>Випадкові об'єкти</i>	<i>Характерні властивості або ознаки випадкових об'єктів</i>	<i>Нові поєднання</i>	<i>Нові ідеї</i>
Браслет	Окуляри	Сонячні, захисні, модні.	Браслет сонячний, браслет захисний, браслет модний.	Браслет-акумулятор з підзарядкою від сонячного світла, браслет з електрошоком, браслет-прикраса.
	Парашут	Розкривається, кольоровий, надійний.	Браслет розкривається, браслет кольоровий, браслет надійний.	Браслет складаний, браслет з кольоровими змінними вставками, браслет ударостійкий.

IV. Закріплення теоретичного матеріалу

Ділова гра. Вибір випадкових об'єктів із зазначенням їх властивостей (якостей).

К І Ш К А - пухнаста, тепла, нявкає, бачить в темноті ...

К В І Т К А - різнокольорова, розпускається, фотосинтез ...

Д І А М А Н Т – твердий, прозорий, огранений ...

Асоціативний пошук можливих варіантів вирішення завдання.

Годинники зі склом, що має огранювання.

Прозорий годинник.

Годинник, що розкривається чи нявкає.

V. Практична робота

1. З умов завдання виділити об'єкт (прототип), що підлягає удосконаленню (ФО), уточнити мету.
2. Вибрати 3-4 випадкових об'єкта (відкривши навмання каталог, книгу і т. п).
3. Виписати для кожного з них кілька характерних ознак (властивостей).
4. Отримані ознаки перенести на прототип (фокальний об'єкт) - отримати нові поєднання.
5. Нові поєднання розвинути шляхом вільних асоціацій. Зафіксувати всі цікаві ідеї.
6. Оцінити нові ідеї і відібрати найбільш ефективні з точки зору реалізації. Сформулювати завдання на розробку нових модифікацій об'єкта.

VI. Підбиття підсумків. Оцінювання учнів

«Мікрофон»

- Чи досягли ви очікуваних результатів своєї роботи?
- Що вам вдалося найкраще?
- Що не сподобалося у роботі?

Домашнє завдання. Підібрати об'єкт для вдосконалення у побуті та спроектувати коробку для рукоділля, застосовуючи метод фокальних об'єктів.

Урок 15.

Тема. Основи технології малярних робіт. Малярні роботи. Матеріали та інструменти.

Мета: Навчальна: сприяти уявленню про технологію малярних робіт, ознайомити із призначенням таких робіт, видами інструментів та матеріалів, які використовують під час виконання малярних робіт; навчити добирати матеріали для обробки різних видів поверхонь.

Розвивальна: сприяти розвитку аналітичних й творчих здібностей, розширювати кругозір.

Виховна: сприяти розвитку самостійності, акуратності при виконанні робіт.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: призначення малярних робіт.

Розуміє: технологію малярних робіт.

Вміє: характеризувати матеріали й інструменти для малярних робіт.

Може: добирати інструменти й матеріали для малярних робіт на різних видах поверхонь.

Методи та техніки: Вправа «Твій настрій», робота в групах, метод «Мудра порада»,

Матеріали, ТЗН і обладнання: комп'ютер, мультимедійна презентація, аркуші паперу формату А4, олівці, фломастери, лінійки.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Учитель демонструє на екрані слова І.Іттена

«Лише тому, хто любить колір, відкривається його краса, та внутрішня сутність; тільки беззавітно відданий йому досягає його таємниці»

та пропонує обрати букет згідно свого настрою (слайд 3).

Вправа «Твій настрій» :

Учні розбирають позначення кольорової гами в букетах квітів та об'єднуються у 3 групи, залежно від обраного кольору.

- ✓ Червоний колір - колір енергії та впевненості у своїх силах.
- ✓ Зелений колір - колір спокою та раціональності.
- ✓ Синій колір - колір зібраності та творчості .

Учитель: Я бажаю вам, щоб зібраність, раціональність та впевненість у своїх силах дали вам сьогодні можливість виконати творчу роботу і втілити у неї всі свої здібності та емоції (слайд 3).

II. Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності

Метод «Мікрофон»

Подивіться навколо себе і дайте відповідь, чи вам подобається це приміщення?

- Що саме, вам, тут подобається?
- Які ще приміщення, крім цього, є в нашій школі?
- Чи в усіх приміщеннях однаковий інтер'єр?

Дійсно, у всіх приміщеннях різні види обробки і обстановки. Тобто, різний дизайн інтер'єру, який визначає замовник, а спеціальні люди - дизайнери або будівельники - обробники складають дизайн - проект приміщення і виконують роботу за проектом (*слайд 4*).

Важливе значення в інтер'єрі надається кольору та якості пофарбування. Та щоб досягти гарного результату, необхідно знати технологію малярних робіт.

III. Вивчення теоретичного матеріалу. Повідомлення теми, мети, завдань уроку

Археологи стверджують, що фарбам понад 40000 років. До нашого часу збереглися наскельні малюнки, виконані глиною. Для додання кольору люди використовували охру - жовтий пігмент, відтінки якого могли змінюватися в залежності від кількості доданого деревного вугілля. Такі фарби можна було зберігати не довше одного дня, так як при контакті з повітрям вони окислялись і затвердівали. Працювати з цими фарбами було складно: більш темні фарби з великим вмістом вугілля висихали набагато повільніше, ніж відтінки з великим вмістом охри. Для утримання фарби на камені був необхідний сполучний елемент. Таким елементом став тваринний жир. Людина еволюціонувала, і разом з нею еволюціонували і фарби. З прирученням глини з'явився новий вид образотворчого мистецтва - розпис посуду, з переїздом людей з печер в будинки став процвітати і настінний живопис – фрески; з'явилися навіть косметичні види фарб. Проходили тисячоліття, але природа фарб не змінювалася. Змінювалися лише

сполучні речовини. Для отримання потрібного барвника - пігменту - як і раніше використовувалися мінерали, трави - все, що дарує земля (*слайд 5*). Люди прагнули прикрасити фарбами не лише предмети, які їх оточували, але й свою зовнішність. Фарби наносили на обличчя, тіло та нігті (*слайди 6-7*). Зараз мистецтво макіяжу зайшло настільки далеко, що можна не тільки приховати недоліки і підкреслити достоїнства, але і повністю змінити свій образ. Сучасна жінка - це зваблива, доглянута красуня з вишуканими манерами і вміло нанесеним макіяжем. І звичайно, вона прагне створити навколо себе красу і затишок.

То що ж таке малярні роботи і для чого необхідно знати технологію малярних робіт?

Малярні роботи - заключний етап ремонтних робіт, при яких малярні матеріали наносяться на поверхню конструкцій, забезпечуючи їм санітарно-гігієнічні норми і надаючи приміщенню (або конструкції) особливий зовнішній вигляд. Іншими словами, малярні роботи - це фінішна обробка поверхонь конструкцій.

Класифікація малярних робіт

Малярні роботи класифікують за 5 ознаками (*слайд 8*).

- За якістю покриття;
- За складністю технології;
- За умовами виконання робіт;
- За видом поверхні, що фарбується;
- За властивостями фактури.

За оптичними властивостями лакофарбові покриття класифікують на прозорі і непрозорі, за ступенем блиску - на блискучі і матові, за характером поверхні - на гладкі і шорсткі.

Малярні інструменти

Для виконання малярних робіт використовуються різні інструменти, залежно від типу поверхні та виду роботи (*слайди 9-11*).

- Пензлики;
- Валики;
- Шпателі.

Пристрої, які спрощують і пришвидшують малярні роботи.

Пензлики, валики, шпателі та інші інструменти можуть і повинні застосовуватися тільки для створення текстур, різних фонів, фарбування стін, покриття лаком або фарбою підлог і інших деталей інтер'єру, а остаточна обробка виробів, що вимагає якісного покриття (меблі, двері, вітражі і т. д.), можлива тільки з застосуванням малярних приладів (*слайд 12*). Для гарного, рівного фарбування виробів за їх допомогою не потрібне нанесення безлічі шарів фарби, що, звичайно ж, дозволяє значно прискорити процес роботи. І за рахунок зниження витрат при розпилюванні, вдається домогтися зниження витрат на лакофарбові матеріали.

Неповторним і оригінальним дизайн інтер'єру робить використання для оформлення приміщення трафаретів для декору. Малюнки різних стилів оживляють і оновлюють обстановку.

Трафарети - це пластикові або паперові листи, на яких вирізані малюнки або орнаменти. Вони можуть застосовуватися неодноразово. З їх допомогою на стіни, стелі, меблі або інші предмети інтер'єру можуть наноситися цілі пейзажі.

Трафарети для декору без проблем можна застосовувати на поверхні будь-якої фактури. А оригінальний трафаретний малюнок внесе новизну і додасть креативності в модний дизайн приміщення.

Матеріали для малярних робіт.

Фарби містять речовини, що пов'язують, пігменти, а також розчинники і речовини, що прискорюють висихання (сикативи) і т.д. Фарби підрозділяються на **водні і неводні**. До водних фарб відносяться:

- Водорозчинні (вапняні, клейові і ін.), що утворюють покриття з невисокою водостійкістю;
- Водоемульсійні, що утворюють еластичну і дуже міцну плівку на поверхні, яка «дихає», тобто пропускає пари води і повітря (такі покриття можна мити).

До неводних фарб відносяться:

Масляні, що представляють собою суміш пігментів, наповнювачів і оліфи. Вони застосовуються в приміщеннях з підвищеними гігієнічними вимогами, в яких забарвлення повинно бути механічно міцним;

- Синтетичні (полівінілацетатні, акрилові і ін.).

Емаль - фарба, яка складається з пігментів і наповнювачів, розтертих з різними лаками з додаванням розчинників і сикативів. Емаль може утворювати глянцеvu, майже дзеркальну поверхню. Поверхні, покриті емаллю, довговічні, світлостійкі і стійкі до впливу навколишнього середовища.

Класифікація матеріалів для малярних робіт:

- Пігменти(природні, штучні, металеві порошки);
- Наповнювачі (неорганічні, органічні);
- Сполучні (для водних сумішей, для неводних сумішей, емульсії);
- Допоміжні матеріали (розчинники, ґрунтовки, шпаклівки);
- Фарби та лаки (водорозчинні, масляні та алкідні, олійні та емалеві, лаки).

Технологія виконання малярних робіт.

Роздати картки із переліком дій під час малярних робіт та запропонувати кожній із груп учнів обрати дії, які відносяться до певного етапу малярних робіт (слайд 14). Провести самоперевірку (слайд 15).

1. Підготовчий етап:

- Підбери матеріали для роботи та засоби безпеки;
- Виконай шпаклювальні, шліфувальні та ґрунтувальні роботи;
- Приведи у робочий стан інструменти;
- Зроби кілька мазків пензлем по грубій фактурній поверхні.

2. Основний етап:

- Одягни захисний одяг;
- Дотримуйся правил безпечної праці;
- Ретельно розтушовуй фарбу;
- Фарбу нанось рівномірно.

3. Фінальний етап:

- Не залишай пензлики після роботи на повітрі;
- Зберігай пензлі в горизонтальному положенні, або в банці, щетиною вгору.

Правила безпечної праці під час виконання малярних робіт.

Обрати по одному представнику із кожної групи. Запропонувати, прочитавши «Правила безпечної праці під час виконання малярних робіт», придумати та намалювати знак безпеки.

IV. Закріплення теоретичного матеріалу

Запропонувати учням, використовуючи таблицю підручника «Порівняльна характеристика фарб» обрати фарбу для пофарбування приміщення та обґрунтувати свій вибір:

1 група – басейн (слайд 16);

2 група – кімната (слайд 17);

3 група – бесідка (слайд 18);

Фізкультхвилинка «Масаж вух».

В даний час відомо більше тисячі біологічно активних точок на вусі людини, тому, масажуючи їх, можна впливати на весь організм.

Двома пальцями зробіть масаж вушних раковин вгору і вниз 5 разів. Потім вуха закрийте долонями, а пальці прикладіть до потилиці, зблизивши їх кінчики, пальцями злегка постукуйте по потилиці до 5 разів. Така вправа тонізує кору головного мозку.

V. Практична робота «Розробка технологічної послідовності малярних робіт у шкільному кабінеті» (слайд19)

Послідовність роботи:

- Уявити, що у школі почався ремонт;
- Спланувати послідовність виконання малярних робіт;
- Добрати матеріали залежно від типу поверхні;
- Обґрунтувати свій вибір.

Кожна група виконує роботу, використовуючи надану ілюстрацію інтер'єру (слайд20-23).

<i>№ групи</i>	<i>Інтер'єр</i>	<i>Матеріали</i>	<i>Інструменти</i>
<i>Група 1</i>	<i>Швейна майстерня</i>		
<i>Група 2</i>	<i>Столова</i>		

Група 3	Коридор		
---------	---------	--	--

VI. Підбиття підсумків. Оцінювання учнів

Метод «Мудра порада» (слайд 24). Запропонувати учням сформулювати поради щодо виконання малярних робіт.

Домашнє завдання (слайд 25).

Придумати власний дизайн інтер'єру швейної майстерні.

Запропонувати вид та колір фарб для оздоблення поверхонь.

Урок 16.

Тема. Маркування споживчих товарів. Призначення етикетки на товарах. Екологічні символи. Стандарти якості й безпеки. Склад продуктів. Індекс «Е» та його призначення. Спеціальні символи та їх значення. Штрих-код та його закодований зміст.

Мета: Навчальна: сприяти розширенню уявлень про маркування споживчих товарів, ознайомити із призначенням етикеток на товарах, видами умовних символів, стандартами якості; навчити розрізняти й читати символи, штрих коди.

Розвивальна: сприяти розвитку аналітичних й комунікативних здібностей, удосконалювати культуру споживання.

Виховна: сприяти розвитку й розширенню кругозору.

Операційні цілі (завдання для учнів):

Після закінчення уроку учень

Знає: призначення етикетки на товарах, екологічні символи.

Розуміє: необхідність дотримання виробниками стандартів якості та безпеки, призначення штрих-кодів.

Вміє: визначати склад продуктів, характеризувати маркування товарів.

Може: читати та аналізувати зміст етикеток споживчих товарів, розробити етикетку.

Методи та техніки: інтерактивна вправа «Ажурна пилка», гра «Хто швидше?», «мікрофон».

Матеріали, ТЗН і обладнання: комп'ютер, мультимедійна презентація, баночка із кольоровим драже, зразки етикеток, упаковок, ярликів споживчих товарів, дидактичні картки для роботи в групах, папір, кольорові олівці.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Привітання, перевірка готовності учнів до уроку.

II. Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності

Вчитель. Купуючи товари у магазині, ви, напевно, звертали увагу на упаковку. Крім назви, на ній можна зустріти різноманітні позначки і символи. Знання, які ви отримаєте на уроці, необхідні кожній людині, яка робить покупки. Уміння отримувати інформацію про товар з маркувань допоможе звести до мінімуму ваші помилки при придбанні

багатьох речей і продуктів. Сьогодні ви будете вчитися бути грамотними споживачами і визначати склад продуктів, читати та аналізувати зміст етикеток споживчих товарів, характеризувати маркування продукції.

Запропонувати учням обрати цукерку-драже одного з кольорів, звернути увагу на упаковку цукерок та етикетку на баночці (слайд 3). Наголосити, що колір обраної цукерки визначить приналежність до однієї із груп для подальшої роботи.

III. Вивчення теоретичного матеріалу. Повідомлення теми, мети, завдань уроку

За деякими підрахунками, в торговій мережі нашої країни існує близько півмільйона найменувань товару. Як же придбати ту річ, яка потрібна сім'ї, яка влаштує вас за всіма параметрами? Звідки можна почерпнути інформацію про товар і виробника?

Така інформація міститься в технічній документації, яка повинна додаватися до виробу: інструкціях, паспортах, вкладишах.

Весь цей комплекс позначень, що складається з тексту, графічних, колірних символів, нанесені на упаковку, ярлик чи етикетку називається **маркуванням**. По маркуванню можна визначити виробника продукції, склад продукту, умови і терміни зберігання, дізнатися застережну інформацію.

Головне призначення маркування – надати споживачеві інформацію про товар.

Види маркування: (слайд 4).

- Виробниче маркування наноситься підприємством виробником на етикетки, ярлики, бирки тощо;
- Невиробниче маркування наноситься постачальником або продавцем товарів на касові чеки, цінники та ін..

На етикетці зазначено багато інформації. Варто лише вміти її прочитати.

Запропонувати учням розглянути різні види упаковок від різного виду товарів: етикетки, інструкції, паспорти до виробів, вкладиші, визначаючи найважливішу для покупців інформацію: термін придатності, правила експлуатації, запобіжні заходи і т.д.

- Як ви вважаєте, яких даних не вистачає на етикетці (слайд 5) ?

На етикетці мають бути вказані:

- назва товару;
- виробник, його адреса;
- склад продукту;
- розмір (для промислових товарів);
- термін придатності (для продовольчих товарів, мила, крему та ін.);
- застережна інформація;
- інформація про догляд за товаром, умови зберігання тощо.

Більшість інформації наноситься на етикетку за допомогою інформаційних знаків (слайд 6).

Інтерактивна вправа «Ажурна пилка»

Запропонувати учням ознайомитись із порядком роботи (слайд 7, додаток)

Об'єднати учнів у групи за обраними ними кольоровими драже.

Роздати упаковку товару кожній із груп.

Роздати учням дидактичні картки для роботи в групах (слайди 8-13).

1 група - символи екологічності та органічності.

2 група - символи відповідності.

3 група - інформаційні символи.

Після завершення роботи в «домашніх» групах об'єднати учнів в «експертні» групи для обміну інформацією.

Після повернення в «домашні» групи запропонувати учням прочитати інформацію на упаковці.

Крім того, на багатьох товарах можна побачити штрихове кодування (слайд 14).

Придумали штрих-код американці. Однак новий винахід отримав визнання не відразу. Знадобилося ще близько двох десятиріч, перш ніж в США був виданий перший патент на лінійний код. А практичне його використання почалося в 60-х роках минулого століття з ідентифікації залізничних вагонів. З тих пір штрих-код завоював весь світ.

Код продукції складається з ряду цифр і штрихів над ними (слайд 6).

Цифри - це товарний номер. Зазвичай він складається з 13 цифр.

Перші три означають код тієї сторони, де випущений товар.

Наступні чотири вказують на виробника продукції - його порядковий номер у каталозі країни.

І остання цифра - контрольна, що підтверджує правильність самого коду.

Смуги над цифрами - штриховий код, який представляє собою запис все того ж товарного коду, але у формі, зручній для читання за допомогою комп'ютера.

Кожній цифрі товарного коду відповідає особлива послідовність штрихів і прогалів.

Приклад обчислення контрольної цифри для визначення автентичності товару. Цифровий код: 4600433500175

1. Скласти цифри, що стоять на парних місцях. $6 + 0 + 3 + 5 + 0 + 7 =$

21

2. Отриману суму помножити на 3: $21 * 3 = 63$

3. Скласти числа стоять на непарних місцях, без контрольної цифри:

$$4 + 0 + 4 + 3 + 0 + 1 = 12$$

4. Скласти числа, зазначені в пунктах 2 і 3: $63 + 12 = 75$

5. Відкинути десятки: 5

6. Від 10 відняти отримане в пункті 5: $10 - 5 = 5$

Висновок: Якщо отримана після розрахунку (в пункті 6) цифра не співпадає з контрольною цифрою в штрих-кодi, це означає, що товар зроблений незаконно і не гарантує якості.

IV. Закріплення теоретичного матеріалу

Запропонувати учням гру «Хто швидше?». Кожна група бере комплект етикеток та упаковок і отримає завдання:

1 завдання – обрати етикетки та упаковки із терміном придатності та розташувати їх у порядку зростання терміну придатності;

2 завдання – обрати етикетки та упаковки товарів українських виробників;

3 завдання – знайти на етикетках позначення, які підтверджують якість товару.

V. Практична робота «Розробка етикетки для власного виробу»

(слайд 15)

Етикетка може відігравати значну роль у продажі вашого виробу. Вона вирізняє ваш товар серед конкурентів, інформує покупців, та служить прикрасою продукту. Тому при розробці дизайну етикетки слід врахувати:

- назву товару чи виробу;
- основні параметри (форма, розміри);

- аудиторію майбутніх покупців.

Звернути увагу учнів на рекомендації щодо створення етикетки (слайд 16) та зразки шаблонів (слайд 17).

VI. Підбиття підсумків. Оцінювання учнів

Виставка етикеток, розроблених учнями.

«Мікрофон»

- Чи зможемо ми за вашою етикеткою дізнатися повну інформацію про продукт?
- Яка інформація внесена вами в зміст етикетки?
- Яку інформацію ви повинні знати при купівлі товару?

Домашнє завдання. Проаналізувати відсоток українських товарів, які використовуються у вашому побуті.